

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ УРОКІВ МИСТЕЦТВА В 5 КЛАСІ
за модельною програмою «Мистецтво» Кондратової Л.Г.
до підручника «Мистецтво. 5 клас» (автори: Кондратова Л., Федун С., Чорний О.)
70 годин на рік (2 години на тиждень)

I семестр. МИСТЕЦЬКА АБЕТКА		
32 години		
№ Тема уроку	Основні поняття для ознайомлення	Твори для сприймання та виконання Практична робота
Уроки 1-2 У колі мистецтв	Види мистецтва, загальна класифікація. Музика як вид мистецтва. Музичне мистецтво в колі мистецтв. Значення музики в житті людей (в побуті, медіапросторі). Поняття композитор або композиторка, виконавець чи виконавиця, слухач або слухачка. Карта мистецької мандрівки.	Відеоролик «Музика в житті людей». Калейдоскоп сучасних ритмів. Сприймання: Естрадна композиція «Пісня ельфа» у виконанні Ф. Шеррі (скрипка), Р. Ловланда (фортепіано). М. Лисенко. Баркарола «Пливе човен» для фортепіано. Розучування пісні: «Сонце! Літо!» (слова Т. Лучанка, Н. Лучанко; музика Ш. Акіолі, А. Діггса).
	Образотворче мистецтво у колі мистецтв. Зв'язок образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтв.	Відеоролик «Образотворче мистецтво в житті людей». Світлини, репродукції творів мистецтв, які мають тісний зв'язок з образотворчим мистецтвом. Образотворче мистецтво у колі мистецтв. Робота зі схемою. Репродукції

	Значення образотворчого мистецтва в житті людей (в побуті, медіапросторі). Митець або мисткиня, глядач або глядачка. Інсталяція. Особливості мистецької подорожі у 5 класі.	картин, світлини із зображеннями творів образотворчого мистецтва, що передають настрій літа. Відеоролик «Спогади про літо» (на основі відомих творів образотворчого мистецтва). Практична асоціативна робота «Літній настрій».
Уроки 3-4 Розмаїта палітра музичного та образотворчого мистецтва	Різновиди музичного мистецтва: народне і професійне музичне мистецтво. Вокальна та інструментальна музика. Звуки музики (шумові, музичні), діапазон, регістр.	Сприймання: Й.С. Бах. Арія із оркестрової сюїти № 3. С. Людкевич. Вокаліз для хору. Музична вікторина. Розпізнай шумові звуки. Перегляд відеоролика «Музичні та шумові звуки». Музична вікторина «Розпізнай регістр музики». Виконання пісні: «Сонце! Літо!» (слова Т. Лучанка, Н. Лучанко; музика Ш. Акіолі, А. Діггса). Гра «Ритмічний ланцюжок».
	Види образотворчого мистецтва: графіка, живопис, скульптура, архітектура, дизайн, декоративно-прикладне (ужиткове) мистецтво, фотомистецтво. Форма. Природа як джерело натхнення митця.	Репродукції картин, світлини із зображеннями творів образотворчого мистецтва, що яскраво репрезентують його видовий поділ. Відеоролик «Шедеври образотворчого мистецтва». Практична асоціативна творча робота «Листяні фантазії» (перетворення контурів листя дерев у різні асоціативні образи).
Уроки 5-6	Вокальна музика. Народна пісня. Сольний спів. Поняття а капела, соло,	Сприймання: Українські народні пісні «Ой попід гай зелененький» (вокальний дует), «Ой у лузі при лужечку» у виконанні Н. Матвієнко. Слова М. Воньо і П. Карася, музика

Із витоків народного мистецтва	дуєт, ансамбль. Народні витoki мистецтва, будова народної пісні.	М. Балєми. «Козацькому роду нема переводу» (у виконанні академічного ансамблю «Козаки Поділля»; фрагмент). Розучування пісні: «Розкажу про Україну!» (сл. О. Вратарьова, муз. О. Злотника).
	Декоративно-прикладне (ужиткове) мистецтво. Видовий поділ. Композиція, символ, стилізація як засоби виразності в ДПМ. В гостях у Ліани Лістунової — майстрині-килимарки.	Світлини із зображеннями творів ДПМ, що яскраво репрезентують його різновиди. Аплікаційна робота з кольорового паперу «Килим».
Уроки 7-8 Прекрасне у простому	Вокальна музика. Камерно-вокальна музика та хорова музика. Народна, естрадна, академічна манера співу. Сольний, ансамблевий спів. Пісня. Романс. Музичний супровід.	Сприймання: Слова А. Малишка, музика П. Майбороди. «Пісня про рушник» (у виконанні О. Пономарьова; фрагмент). Слова Т. Шевченка, музика М. Лисенка. Романс «Минають дні» (у виконанні С. Дробіта; фрагмент). П. Саймон. «Звук тиші» (у виконанні групи «Пентатонікс» а капела; фрагмент). О. Шевченко. «Старенький трамвай» (у виконанні ансамблю «Пікардійська терція» а капела; фрагмент). Виконання пісні: «Розкажу про Україну» (муз. О. Злотника, сл. О. Вратарьова). Гра «Загадаю пісню». Гра «Учитель/учителька співу».
	Графіка. Види графіки (оригінальна, друкована, комп'ютерна). Види графіки за призначенням (станкова, книжкова,	Репродукції графічних творів мистецтва та світлини, що яскраво репрезентують видовий поділ у графіці залежно від їхнього призначення.

	художньо-виробнича, плакатна, архітектурна). Образ у графіці. Засоби художньої виразності графіки: <i>крапка, лінія, штрих, пляма</i> . Лінійний рисунок та силуетне зображення.	Практична робота «Об'ємний малюнок власної руки».
Уроки 9-10 Осінні образи в музиці та живописі	Вокальна музика. Хорова музика. Види хорових колективів. Хор, види хорів (академічні та народні, за складом виконавців: однорідні (чоловічі, жіночі, дитячі) та мішані хори, за кількістю виконавців: малі, середні, великі та зведені. Співацькі голоси (чоловічі, жіночі, дитячі).	Сприймання: Українська народна пісня «Іди, іди, дощику» в обробці Є. Ляшка (у виконанні дитячого хору). Українська народна пісня «Дощик накрапає» (у виконанні народного хору). М. Лисенко. Уривок із хорової кантати «Радуйся, ниво неполитая» (у виконанні академічного хору). Розучування пісні: «Дощова осінь» (сл. А. Качана, муз. Д. Суботенка).
	Живопис. Види живопису: станковий, монументальний, декоративний, театральньо-декораційний, мініатюра, іконопис. Колір як засіб виразності у живописі. Колорит, композиція, перспектива, світлотінь.	Репродукції живописних творів мистецтва та світлини, що яскраво репрезентують видовий поділ у живописі. В гостях у польського художника Гжегожа Врубеля. Аналіз твору: Г. Врубель. Гірський пейзаж. Практична пейзажна робота «Барви осені» за зразком або власним задумом.
Уроки 11-12	Інструментальна музика. Камерно-інструментальна та симфонічна музика. Музична форма. Куплетна форма. Одночастинна, дво-тричастинна форми.	Сприймання: Р. Шуман. П'єса «Мрії» з циклу «Дитячі сцени» (фортепіано). Ф. Шопен. Мазурка: опус 33, № 2, ре мажор (фортепіано), В.А. Моцарт. Соната для фортепіано

Мистецтво форм	<p>Форма варіацій. Музична фраза, мотив. Фортепіанна музика. Музичні інструменти: клавікорд, клавесин, піаніно, рояль.</p>	<p>№ 11 ля мажор. 1-ша частина. Аудіозапис звучання класичного та цифрового піаніно. Гра «Танцювальний ланцюжок». Виконання пісні: «Дощова осінь» (сл. А. Качана, муз. Д. Суботенка). Гра «Ритмічні варіації».</p>
	<p>Скульптура. Види скульптур. Об'єм як засіб виразності в скульптурі. Об'ємна геометрична форма як основна складова скульптурного зображення. Кругла скульптура. Рельєф і види рельєфу: барельєф і горельєф, контррельєф.</p>	<p>Світлини, що яскраво репрезентують видовий поділ у скульптурі. Знайомство з творчістю відомого італійця епохи Відродження Мікеланджело Буонарроті. Аналіз твору мистецтва: П'єта (Оплакування Христа). Рим, Ватикан. Зображення в об'ємі. Створення об'ємної композиції «Овочі та фрукти» із пластиліну.</p>
Уроки 13-14 Мистецький ансамбль	<p>Інструментальна музика. Камерно-інструментальна музика. Дует, тріо, квартет. Ансамблева музика. Ансамбль і види ансамблів. Ансамблі народних інструментів, естрадні ансамблі, камерні ансамблі.</p>	<p>Сприймання: В.А. Моцарт. Струнний квартет № 3 соль мажор (фрагмент). В.А. Моцарт. Квартет для флейти і струнних № 1 ре мажор (фрагмент). Уривок із мультфільму, в якому звучить музика В.А. Моцарта. Розучування пісні: «Планета дитинства» (сл. і муз. Д. Пташинської). Гра «Театральна хвилинка».</p>
	<p>Архітектура. Види архітектури. Засоби виразності архітектури. Архітектурний</p>	<p>Світлини, що яскраво репрезентують видовий поділ в архітектурі.</p>

	ансамбль. Метод загородження як засіб відтворення глибини простору.	Передавання ілюзії глибини простору в багатоплановій аплікаційній роботі з готового шаблону «Погляд на місто з вікна автомобіля» з використанням методу загородження.
Уроки 15-16 Мистецтво і сучасність	Вокально-інструментальна музика. Вокально-інструментальні ансамблі, капели. Комп'ютерна музика, електронна музика.	Сприймання: Українська народна пісня «Місяць на небі» (у виконанні Національної заслуженої капели бандуристів України імені Г.І. Майбороди). Слова і музика В. Івасюка. «Водограй» (у виконанні вокально-інструментального ансамблю «Смерічка»; фрагмент). Слова і музика А. Феценка. «Співає Соломія» (у виконанні вокально-інструментального ансамблю «SoloMia»; фрагмент). Комп'ютерна музика, електронна музика (на вибір вчителя). Уривки з комп'ютерної та електронної композицій. Виконання пісні: «Планета дитинства» (сл. і муз. Д. Пташинської). Гра «Актори та співаки».
	Використання новітніх технологій у сучасному мистецтві. Дизайн і його види. Три основні види дизайну: промисловий, графічний і дизайн середовища. Арт-дизайн, комп'ютерний дизайн. Фотомистецтво як вид сучасного мистецтва. Художня фотографія. Колаж в образотворчому мистецтві.	Світлини, що яскраво репрезентують видовий поділ у дизайні, фотомистецтво як вид візуального мистецтва. Колективна колажна композиція «Моя мистецька Україна».

Уроки 17-18 Мистецтво для дітей	<p>Твори для дітей. Фортепіанні цикли. Фортепіанна та оркестрова музика для дітей. Програмна музика для дітей. Засоби виразності: мелодія, лад.</p>	<p>Сприймання: В. Косенко «Мелодія». Р. Шуман. Фортепіанні п'єси: «Перша втрата» (зі збірки «Альбом для юнацтва»); «Цікава історія» (зі збірки «Дитячі сцени»). Гра «Мажор-мінор».</p> <p>Розучування пісні: «Шкільна пора» (сл. і муз. І. Танчака).</p>
	<p>Образи добра та зла в образотворчому мистецтві. Графіка. Кольорова графіка. Секрети художника-ілюстратора: лінія, крапка, штрих, пляма як засоби творення завершеного образу. Характер ліній.</p>	<p>Ілюстрації до дитячих літературних творів: казок, віршів, оповідань, які виразно представляють негативних і позитивних персонажів засобами графічного мистецтва.</p> <p>В гостях у художниці-казкарки Катерини Штанко. Перегляд кадрів з мультфільму «Пригоди Цибуліно» (реж. Б. Дьожкін, 1961).</p> <p>Практична робота «Персонажі казок: “добрий” і “злий”» (створення виразного образу казкових персонажів, передавання його характеру з використанням контурного рисунку (різні типи ліній) на поданому кольоровому тлі. Підкреслення особливостей характеру кожного з образів за допомогою штрихів, крапок і плям.</p>
Уроки 19-20 Ритми життя. Ритмічні перетворення у мистецтві	<p>Ритм і темп у музичному творі. Види ритмів. Різновиди темпів музики.</p>	<p>Сприймання: Й.С. Бах. Ларго з концерту № 5 для фортепіано та струнного оркестру фа мінор (фрагмент). Дж. Россіні. «Гарантела» (у виконанні симфонічного оркестру; фрагмент). Гра «У різних темпах». Відеозапис танцю «Гарантела» під однойменну музику Дж. Россіні (у сучасній обробці). Гра «Танцювальний марафон». Є. Адамцевич. «Запорозький марш» (у виконанні оркестру українських</p>

		народних інструментів; фрагмент). Урок ритмічних вправ онлайн. Ритмічна гра в двох групах. Виконання пісні: «Шкільна пора» (сл. і муз. І. Танчака).
	Ритм як один із основних композиційних засобів у графіці. Силует. Секрети художника: використання ритму для передавання настрою (спокійний, грайливий, радісний, бурхливий тощо).	Репродукції графічних творів мистецтва та світлини, що яскраво відображають ритмічні перетворення у графіці. Знайомство з творчістю Анрі Матісса. Практична робота: відтворення ритму та настрою музичного твору у графічній композиції «У ритмі тарантели». Вирізування із кольорового паперу силуету, який відтворює твій танцювальний рух. Нанесення кольорової «підмальовки».
Уроки 21-22 Гармонія і композиція у творах мистецтва	Гармонія і композиція в музичному творі.	Сприймання: М. Лисенко. Вальс «Розлука» (у виконанні оркестру). Ф. Шопен. Фантазія-експромт до-дієз мінор, опус 66 (фортепіано). Розучування пісні: «Пісня про чарівника (сл. і муз. Н. Май). Гра «Імпровізація».
	Композиція. Композиційний центр. Гармонія кольорів у живописі. Колірний контраст, нюанс. Секрети художника: гармонійні поєднання кольорів у живописі як засіб створення цілісної композиції.	Репродукції картин, що яскраво відображають гармонійні поєднання кольорів у живописних композиціях. В гостях у американського художника Леві Веллса Прентіса. Практична робота «Вітамінний натюрморт» із двох предметів на вибір учителя та учнів.

Уроки 23-24 Життя вирує! Динамічні образи у мистецтві	Динаміка в музичному творі. Різновиди динамічних відтінків.	Сприймання: Ф. Шопен. Прелюдія № 20 до мінор (фортепіано). Гра «Музична вікторина». Гра «Веселий ланцюжок». Виконання пісні: «Пісня про чарівника» (сл. і муз. Н. Май).
	Статика та динаміка як засіб виразності у композиції. Секрети художника: відтворення руху об'єктів зображення (композиційні та зображувальні засоби).	Репродукції графічних творів мистецтва та світлини, що яскраво відображають рух об'єктів зображення. В гостях у українського художника Миколи Самокиша. Аналіз картин художника. Практична графічна робота «Вітер-кінь».
Уроки 25-26 Характер театральних образів	Музика в театрі. Дитячий балет. Художній образ в балеті.	Дитячий балет. Аналіз музики. Визначення характеру та інтонацій в музиці, емоції. Сприймання: Ю. Шевченко. Балет «Буратіно» (уривок з I дії балету). Перегляд відеофрагментів з балету Ю. Шевченка «Буратіно»: «У таверні — лисиця Аліса та кіт Базиліо» (II дія). Гра «Музичні інструменти», гра «Балетний спектакль». Розучування пісні: «Перерва» (сл. Т. Демчук, муз. І. Тарнавської).
	Театр. Театральна маска. Театральні персонажі. Секрети художника: відповідність форми, поєднання кольорів, графічна виразність.	Світлини, що яскраво репрезентують театральні маски та маски Венеційського карнавалу. В гостях у майстра венеційської маски Гверріно Ловато. Аналіз масок майстра.

		Практична робота «Ескіз карнавальної маски за мотивами Венеційського карнавалу».
Уроки 27-28 Неймовірні образи у мультиплікації	Музика в мультфільмах. Значення музики в мультфільмах. Поняття про професії, пов'язані з мультиплікацією: продюсер, сценарист, режисер-мультиплікатор, художники-мультиплікатори, оператор, звукорежисер, композитор та актори, які озвучують персонажів.	Послідовність створення анімаційного мультфільму. В гостях у майстрів-лялькарів. Уривок із відеофільму «Історія розвитку української анімації». Уривок із анімаційного фільму-фентезі «Клара та чарівний дракон» (реж. О. Клименко, 2019). Уривок із мультфільму «Микита Кожум'яка» (реж. М. Депоян, 2016). Гра-вікторина «Музика з мультфільмів». Гра «Співаємо в парі». Виконання пісні: «Перерва» (сл. Т. Демчук, муз. І. Тарнавської).
	Поняття мультиплікація, анімація. Види анімації: мальована, об'ємна, комп'ютерна. Різновиди анімації. Художньо-технічні засоби мультиплікації. Особливості створення ліплених мультиплікаційних персонажів. Секрети художника: відповідність форми, пластичної деталізації характеру персонажа.	Світлини, що яскраво репрезентують особливості та технологічні засоби створення мультфільмів. Кадри із мультфільмів. В гостях у режисера-аніматора Степана Ковалю. Перегляд кадру із мультфільму «Моя країна — Україна». Практична робота: ліплення персонажів відомого мультфільму «Смурфики» (за власним вибором).
Уроки 29-30	Дитяче або сімейне кіно. Уривки з дитячого фільму. Види дитячого кіно:	Тапер. Дитячий фільм. Особливості дитячого або сімейного кіно. Гра «Музична вікторина».

Художні образи в дитячому кінофільмі	художнє, мультиплікаційне, документальне, науково-популярне. Музика в дитячому кінофільмі.	Саундтрек до фільму «Пекельна Хоругва, або Різдво Козацьке» (реж. М. Костров, композитори А. Пономарьов, Я. Певно, 2019). Уривок із дитячого фільму-фентезі «Тільки диво» (реж. О. Каретник, 2019). Саундтрек до фільму «Тільки диво» (реж. О. Каретник, композитор Д. Коновалов). Розучування пісні: «Хай щастить» (сл. і муз. І.Тарнавської). Пластична імпровізація під пісню Назара Савка та групи «Джерело» — «Миколай, танцюй давай».
	Кіномистецтво. Особливості конструктивної будови тіла людини. Секрети художника: особливості зображення тіла людини в русі.	Кадри з дитячих кінофільмів, які яскраво репрезентують різноманітність рухів і поз кіногероїв із дитячого кіно. В гостях у режисера Юрія Ковальова, автора дитячого фільму за мотивами твору Володимира Рутківського «Сторожова застава». Кадри із фільму. Розгляд схематичного малюнка та визначення відмінності у пропорційній будові тіл чоловіка та жінки. Створення зображення улюбленого кіногероя чи улюбленої кіногероїні за власною уявою (на основі рухомої моделі, створеної вдома разом із батьками, за поданими шаблонами).
Уроки 31-32	Урок узагальнення знань. Поняття мюзикл.	Музична вікторина (фрагменти музичних творів). Знавці музики: відповіді на запитання, квітка таланту із засобами виразності.

Секрети майстрів		Співоча студія. Виконання пісні: «Хай щастить» (сл. і муз. І. Тарнавської). Театральні хвилинки. Уривки з мюзиклу Н. Май «Новорічні приключки та Карабасові штучки». Танцювальний майдан.
	Урок узагальнення знань.	Галерея образів. Аналіз робіт зимової тематики. Знавці мистецтва. Засоби виразності видів мистецтва. Виставка робіт учнів. Повторення матеріалу. Виготовлення новорічних натюрмортів.
II семестр. У КОЛІ НАРОДНИХ ТА ПРОФЕСІЙНИХ МИТЦІВ І МИСТКИНЬ		
38 годин		
Уроки 33-34 Народні мотиви і обереги	Народне музичне мистецтво. Народна інструментальна та вокальна музика. Українські народні обряди. Новорічно-різдвяна обрядовість українців. Родинні, сімейні, календарні обряди й традиції. Основа новорічно-різдвяної обрядовості українців — три свята: Різдво, Святого Василя («старий» Новий рік) та Святе Водохреща. Колядки, щедрівки, віншівки.	Родинні, сімейні, календарні обряди й традиції. Колядки, щедрівки, віншівки. Сприймання: М. Леонтович. «Щедрик» (у виконанні дитячого хору а капела; фрагмент). М. Леонтович. «Щедрик» (у виконанні мішаного хору та оркестру; фрагмент). М. Леонтович. «Щедрик» (у виконанні О. Скрипки та гурту «ВВ»). В. Барвінський. «Щедрівка» із фортепіанного циклу «Колядки і щедрівки». Гра з колядкою «Добрий вечір тобі, пане господарю». Розучування пісні: «Це Різдво!» (сл. і муз. Н. Савка).

	<p>Витоки українського ужиткового мистецтва. Народні обереги. Оберегова символіка. Поняття берегиня. Лялька-мотанка.</p>	<p>Світлини, що репрезентують оберегову символіку в різних видах українського ужиткового мистецтва.</p> <p>В гостях у майстрині ляльок-мотанок Тетяни Білокрилець.</p> <p>Практична робота «Лялька-мотанка — народний оберіг» (виготовлення ляльки-мотанки із кольорових столових серветок).</p>
<p>Уроки 35-36</p> <p>Народні обряди та символи</p>	<p>Народні обряди. Види фольклору: інструментальний, пісенний, ігровий, танцювальний. Пісенний фольклор. Народна манера співу. Інструментальний фольклор. Танцювальний фольклор. Ігровий фольклор. Народний український театр-вертеп.</p>	<p>Сприймання: Українська народна щедрівка «Щедрий вечір» (у виконанні фольклорного ансамблю; фрагмент).</p> <p>Українська народна пісня «Світить місяць над горою» (у виконанні аматорського фольклорного колективу «Берегиня»; фрагмент).</p> <p>Українська народна полька (у виконанні аматорського ансамблю народних інструментів; фрагмент). Відеофрагмент українського народного танцю «Ой-ра» (у виконанні танцювальної групи Державного академічного Волинського народного хору). Народна гра «Коза». Відеофрагмент із вистави народного театру «Вертеп».</p> <p>Виконання пісні: «Це Різдво!» (сл. і муз. Н. Савка). Супровід співу танцем-імпровізацією.</p>
	<p>Українська народна вишивка. Народні обряди та символи у ткацтві та вишивці. Орнамент та його види. Ритм в орнаменті. Декоративна ланка.</p>	<p>Світлини, що репрезентують види орнаментів у вишивці та ткацтві в українському ужитковому мистецтві.</p> <p>Розгляд орнаментів: геометричні, рослинні, зооморфні (основу яких становлять стилізовані зображення тварин) та антропоморфні (в основі яких — стилізоване зображення</p>

	Рушник в українських обрядах та звичаях.	людини). В гостях у народної майстрині Юряк Параски Танасіївни. Гра «Дешифратор». Практична робота: створення ескізу вишивки для зимових рукавичок.
Уроки 37-38 Дитячий фольклор та іграшки	Народні дитячі пісні. Дитячий фольклор. Дитячі забави. Колискові або колисанки, ігрові, лічилки, заклички, небилиці, забавлянки, дражнилки, дитячі народні пісні. Календарні дитячі пісні.	Дитячий фольклор: лічилки, дражнилки, забавлянки (у виконанні дитячого хору). Сприймання: Українська колискова пісня «Гойда-гойда» (у виконанні Н. Матвієнко та дитячого хору). Українські народні пісні «Пісня про зайчика», «Женчичок-бренчичок» в обробці М. Леонтовича (у виконанні дитячого хору; фрагменти). Розучування пісні: «Під небом синім» (сл. і муз. Д. Пташинської). Гра «Зимонька-зима».
	Народна іграшка — дитячий оберіг. Декорування.	Світлини із зображеннями народних дитячих іграшок. Матеріали для створення іграшок. В гостях у народного майстра-гончаря з Вінниці Михайла Діде. Практична робота: створення об'ємної пластичної фігурки диво-тварини — баранця або коника (за вибором).
Уроки 39-40	Мандрівка Україною (регіонами). Народна інструментальна музика. Народні інструменти: струнні, духові,	Сприймання: Л. Колодуб. «Старосвітські гуцульські награвання» (соло на сопілці). Віночок українських народних мелодій (відеофрагмент виступу ансамблю «Троїсті музики» Національного академічного оркестру

Народні майстри та майстрині	ударні. Троїсті музики. Самозвучні інструменти (ідіофони).	народних інструментів). Гра «Упізнай інструмент». Ритмічна гра. Виконання пісні: «Під небом синім» (сл. і муз. Д. Пташинської).
	Мотиви українського фольклору в картинах. Стилізація форми. Тотем.	Світлини із зображеннями творів М. Примаченко. Знайомство з творчістю М. Примаченко. Практична робота «Фантастичні образи М. Примаченко на декоративному тарелі» (створення стилізованого фантастичного образу тварини з подальшим декоруванням на поданому контурному зображенні тареля, що орнаментований по колу).
Уроки 41-42 Народні герої в мистецтві	Народна вокальна музика. Дума. Будова думи. Кобзар. Історичні пісні. Інтродукція. Опера, інтродукція.	Сприймання: Уривок зі старовинної української «Думи про Марусю Богуславку», 17-те ст. (у виконанні кобзаря). Уривок із мультфільму «Маруся Богуславка» (реж. Н. Василенко, 1966). Українська народна пісня «Засвіт встали козаченьки» (у виконанні чоловічої хорової капели). М. Лисенко. Інтродукція з опери «Тарас Бульба»: українська народна пісня «Засвіт встали козаченьки» (у виконанні симфонічного оркестру). А. Бойко. Варіації на тему української народної пісні «Взяв би я бандуру» (у виконанні Р. Гриньківа). Розучування пісні: «Ми — козаки» (сл. і муз. М. Назарця).

	<p>Народна картина. Образи героїв у картинах народних художників.</p> <p>Пропорційні співвідношення.</p>	<p>Репродукції картин народних майстрів із зображеннями козака Мамай. Знайомство з творчістю Віктора Наконечного.</p> <p>Практична робота «Козак Мамай» (створення тематичної композиції з елементами декорування).</p>
<p>Уроки 43-44</p> <p>Танець у мистецтві</p>	<p>Український народний танець: гопак, козачок, метелиця, аркан. Фольклор.</p>	<p>Відеозапис «Гопак» (у виконанні Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України імені Павла Вірського). Уривок із мультфільму «Це — наше, і це — твоє. Всесвітньовідомий танок гопак — наш!» (телеканал ПЛЮСПЛЮС). Гра «Урок танців».</p> <p>Українські народні танці гопак, козачок, метелиця (у виконанні оркестру народних інструментів; фрагменти).</p> <p>Український народний танець аркан (відеофрагмент виступу хореографічного колективу).</p> <p>Виконання пісні: «Ми — козаки» (сл. і муз. М. Назарця).</p>
	<p>Витинанка та її різновиди. Ритм у стрічковій витинанці.</p>	<p>Світлини із зображеннями витинанок. Знайомство з творчістю сучасної народної художниці Наталії Гуляєвої-Смагло.</p> <p>Створення ритмічної композиції «Хоровод» у техніці витинанки за зразком або власним задумом.</p>
<p>Уроки 45-46</p>	<p>Народні пісні в професійній музиці. Побутові пісні. Зв'язок народної та професійної музики. Козацькі пісні,</p>	<p>Сприймання: Українська народна пісня «Їхав козак за Дунай» (у виконанні хорової капели та народного оркестру; фрагмент). Л. ван Бетховен. Варіації на тему «Їхав козак за</p>

Зв'язок народного та професійного мистецтва	ліричні пісні, жартівливі пісні, танцювальні пісні, кріпацькі пісні.	Дунай» (обробка пісні для голосу в супроводі фортепіано, скрипки та віолончелі; обробка пісні для флейти і фортепіано; фрагменти). Українські народні пісні «Гей, соколи!», «Взяв би я бандуру» в обробці О. Токар (у виконанні театру пісні «Джерела»; фрагменти). Розучування української народної пісні «Їхав козак за Дунай».
	Народні мотиви в професійному живописі. Стилзація. Декоративний натюрморт.	Репродукції картин, які яскраво репрезентують декоративний натюрморт. Знайомство з творчістю Мартироса Сар'яна, декоративні натюрморти автора. Практична робота «Маковейчик — магічний букет-оберіг» (стилізовані зображення квітів у декоративному натюрморті).
Уроки 47-48 Народні мотиви в музиці та скульптурі	Народні мотиви в інструментальній та професійній музиці. Зв'язок народної та професійної музики. Оркестр, види оркестрів: симфонічний, струнний, духовий, камерний, естрадний, джазовий, народних інструментів. Симфонічний оркестр, камерний оркестр, оркестр народних інструментів. Склад оркестрів.	Сприймання: М. Березовський. Уривок із симфонії № 1 до мажор (у виконанні академічного камерного оркестру «Віртуози Львова»). Л. Ревуцький. Уривок із симфонічної п'єси «Козачок» (у виконанні Національного оркестру народних інструментів України). Л. Ревуцький. «Козачок»: відеофрагмент виступу Національного оркестру народних інструментів України. Ю. Шевчук. «Шумка-гопак» (у виконанні оркестру «Київ-класік»; фрагмент). Гра «Я — композитор/композиторка». Виконання української народної пісні «Їхав козак за Дунай».

	Народні мотиви у скульптурі. Основні пропорційні особливості будови тіла людини. Об'єм як засіб виразності в скульптурі. Відтворення руху в скульптурі.	Світлини зі скульптурними зображеннями людей, людей в русі. Схема пропорційної будови людини. Знайомство з творчістю Володимира Лупійчука. Створення об'ємної двофігурної композиції «Гопак» за зразком або власним задумом.
Уроки 49-50 Весну зустрічаємо	Календарні пісні. Веснянки.	Відеофрагмент із проєкту фольклорного гурту «Древо» «Веснянки. Частина перша» (за участі фольклорних гуртів «Володар», «Орелі» та «Рожаниця»). Українська народна веснянка (у виконанні гурту «Древо»). Українська народна пісня «Вербовая дощечка» (в сучасній авторській обробці та виконанні співачки Навки). Гра-веснянка «Вербовая дощечка». Розучування пісні: «Українонько моя!» (сл. і муз. Н. Май).
	Акварельний живопис. Особливості технік «по-волоному» та «по-сухому».	Репродукції картин із зображеннями квітів у природі, виконаних у акварельних техніках. Знайомство з творчістю Катерини Білокур. Аналіз картин художниці. Практична робота: створення композиції «Нарцис — квітка сонячної весни».
Уроки 51-52 Народні весняні мотиви	Узагальнення. Народна пісня, танець, інструментальна музика в професійній музиці. Весняна тематика.	Музична вікторина. Знавці музики, відповіді на запитання. Пояснення значення слів. Співоча студія. Ігрова хвилинка: Л. Ревуцький. Вокальний цикл «Сонечко», твір «Подольночка» (№ 8). Танцювальний майдан. Презентація колективного проєкту «Народна музика».

		Виконання пісні: «Українонько моя» (сл. і муз. Н. Май).
	Узагальнення. Застосування методу загородження задля створення ілюзії глибини простору в живописі.	Галерея образів. Характеристика образів, що зображено на світлинах. Знавці мистецтва. В гостях у майстра Михайла Романишина. Аналіз картини М. Романишина «Яблуні в цвіту». Створення пейзажної роботи «Весняні мотиви» (пейзаж за уявою). Виставка робіт учнів.
Уроки 53-54 Професійне мистецтво	У колі професійних музикантів. Професійне музичне мистецтво: інструментальна музика (камерно-інструментальна та симфонічна музика), камерно-вокальна, хорова музика. Професії, пов'язані з професійним музичним мистецтвом: композитори, виконавці, аранжувальники, звукорежисери. Шедевр. Академічний спів.	Сприймання: Й.С. Бах. Прелюдія та fuga до мажор із циклу «Добре темперований клавір» (фортепіано). Й.С. Бах. Прелюдія до мажор із циклу «Добре темперований клавір» (у сучасній обробці). Ф. Шуберт. «Ave Maria» («Радуйся, Маріє») (у виконанні Хосе Каррераса, Пласідо Домінго, Лучано Паваротті та Віденського симфонічного оркестру). Уривок з арії Дездемони «Ave Maria» з опери Дж. Верді «Отелло» (у виконанні Монсеррат Кабальє). Дж. де Куртіс та Е. де Куртіс. Неаполітанська пісня «Torna a Surriento» («Повернись у Сорренто») (у виконанні Андреа Бочелі). Розучування пісні: «Україна тополина» (сл. і муз. А. Сердюка).
	У колі професійних майстрів. Манера. Художній образ як основна мета	Світлини, що яскраво репрезентують розмаїття творчої манери професійних митців живописців, графіків,

	<p>художньої творчості. Почерк митця (скульптора, живописця, графіка, тощо).</p>	<p>скульпторів тощо. Знайомство з творчою манерою великих художників, що творили наприкінці ХІХ — початку ХХ ст. Це П'єр Огюст Ренуар, Ілля Рєпін та Микола Періх. Гра для експертів-мистецтвознавців «Знайди пару». Передавання враження та настрою від музичного твору гітариста, музиканта, автора пісень Гері Мура у творчій фантазійній роботі «Малюємо музику».</p>
<p>Уроки 55-56 Зв'язок музики та графіки з літературою</p>	<p>Професійна вокальна музика. Література і музика: пісня, ода, поема, гімн, романс. Зв'язок музики з літературою. Особливості жанру романсу. Ансамбль вокальний, хор. Види дитячих хорів: хор хлопчиків, мішаний дитячий хор, хор хлопчиків та юнаків. Дискант.</p>	<p>Сприймання: К. Стеценко. Романс «Стояла я і слухала весну» на вірші Лесі Українки (у виконанні Тетяни Гавриленко). Українська народна пісня «Ой не світи, місяченьку» (у виконанні Людмили Монастирської і оркестру народної та популярної музики НРКУ). Р. Пріzman. Композиція «Voca me» (у виконанні хору хлопчиків «Libera», Великобританія). Гра «Звучить хор». Виконання пісні: «Україна тополина» (сл. і муз. А. Сердюка).</p>
	<p>Образотворче мистецтво та література. Ілюстрація. Образ літературного героя у книжковій графіці. Особливості пропорційної будови людського обличчя.</p>	<p>Ілюстрації, що яскраво репрезентують розмаїття творчості художників-ілюстраторів. Знайомство з творчістю сучасного художника-ілюстратора Владислава Єрка. Практична робота «Мій улюблений літературний герой». Створення контурного зображення портрета улюбленого літературного персонажа. Граємо разом.</p>

Уроки 57-58 Мелодійні лінії в музиці та графіці	Професійна інструментальна музика. Мелодійні лінії. Соло. Сольна музика. Ансамблева інструментальна музика. Імпровізація.	Сприймання: Н. Паганіні. Каприз № 1 мі мажор. Ф. Ліст. Великий хроматичний галоп (у виконанні фортепіанного квартету для 8 рук. Гра «Я — композитор/композиторка». Розучування пісні: «Подаруй свою усмішку» (сл. і муз. Н. Май).
	Образотворче мистецтво та література. Виразність лінії та кольору у графіці. Професія художника-ілюстратора.	Ілюстрації, що яскраво репрезентують розмаїття творчості художників-ілюстраторів. Аналіз ілюстрацій В. Єрка до казки Г.Х. Андерсена «Кресало». Практична робота «Мій улюблений літературний герой» (компонування та контурне вирішення ілюстративної композиції).
Уроки 59-60 Театральні зустрічі	Театр. Музика в театрі. Опера. Лібрето. Симфонічний оркестр у театрі.	Знайомство з творчістю українського композитора Івана Небесного. Відеофрагмент із першої дії опери І. Небесного «Лис Микита». Гра «Імпровізація». Виконання пісні: «Подаруй свою усмішку» (сл. і муз. Н. Май).
	Поняття театр, декорація. Образотворче мистецтво та театр. Театральні декорації.	Зображення, що яскраво репрезентують різноманітні театральні декорації. Знайомство з творчістю Гадея Риндзака — українського театрального художника, народного художника України. Аналіз світлин з балету «Дон Кіхот» Л. Мінкуса та театральних декорацій. Граємо разом.

		Практична робота: ескіз театральної декорації до уявної вистави «Пригоди в чарівному лісі».
Уроки 61-62 Зустрічі мистецтв у театрі	Зустрічі мистецтв у театрі. Взаємозв'язки видів мистецтв у театрі. Знайомство з театральними жанрами. Балет. Номери балету. Художні образи балету. Адажіо. Саундтрек.	Знайомство з творчістю М. Скорульського. Сприймання: М. Скорульський. Адажіо з балету «Лісова пісня», 3-тя дія (у супроводі оркестру Національної опери України). Саундтрек до мультфільму «Мавка. Лісова пісня» (режисери О. Рубан, О. Маламуж, 2021). Розучування пісні: «Українці, ми єдина сім'я» (сл. І. Зінковської, муз. та аранж. В. Будейчука).
	Образотворче мистецтво та театр. Театральний костюм. Відповідність дизайну театрального костюма особливостям сценічного образу. Особливості пропорційної будови чоловіка, жінки та дитини.	Зображення, що яскраво репрезентують розмаїття театральних костюмів. Знайомство з майстром лінії Леоном Бакстом та його творчістю. Створення ескізу театрального костюма для героя/героїні улюбленої казки. Практична робота «Костюм казкового персонажа театральної вистави» (зображення в кольорі з доопрацюванням графічними матеріалами).
Уроки 63-64 Циркові образи в мистецтві	Музика і хореографія. Музична увертюра. Естрадно-духовий оркестр. Циркова музика. Поєднання в цирковому мистецтві театру, музики, дресури, акробатики, кінної їзди,	Сприймання: Ж. Оффенбах. Галоп із оперети «Паризький балет». Перегляд циркової репризи Київського цирку під супровід мелодії галопа. Гра «Артисти цирку». Гра «Оркестр». Виконання пісні: «Українці, ми єдина сім'я» (сл. І. Зінковської, муз. та аранж. В. Будейчука).

	гімнастики, мистецтво ілюзії та фокусів. Реприза. Галоп.	
	Образотворче мистецтво та цирк. Плакат. Циркова афіша. Шрифт. Взаємозв'язок тексту і зображення.	Зображення, що яскраво репрезентують розмаїття циркових афіш. Практична робота «Афіша до вистави у цирку» (зображення в кольорі з використанням графічних матеріалів).
Уроки 65-66 Зустрічі мистецтв у кіно	Зустріч мистецтва в кіномистецтві. Поєднання в кіномистецтві театру, літератури, образотворчих мистецтв та музики. Мультфільм. Звукорежисер та композитор у кіномистецтві. Флешмоб.	Музична вікторина «Саундтреки до дитячих кінофільмів». Уривок із кінофільму «Дронині Мандрони» (реж. К. Балабай, 2020). Уривок із фільму «Полі» (спільне виробництво Франції та Бельгії, 2020; гран-прі фестивалю «Чілдрен Кінофест»). Розучування пісні: «Літо, давай!» (сл. і муз. Н. Май).
	Кіномистецтво. Образотворче мистецтво та кіно. Поєднання в кіномистецтві естетичних властивостей театру, літератури, образотворчого мистецтва та музики. Фотографічна природа кінозображення та монтаж. Кадр із кінофільму як картина, що оживає. Жанрова композиція. Графічний начерк.	Знайомство з творчістю Сергія Якутовича — народного художника України. Зображення, що яскраво репрезентують кадри з кінофільмів, у яких виразно подано передній, другий та дальній плани (портретне зображення, рух і тло як місце, де відбуваються події). Практична робота: побудова тематичної композиції «Кадр із улюбленого кінофільму». Виконання контурного ескізу розкадрування на основі придуманого продовження подій або за поданим зразком.

Уроки 67-68 Анімаційно-ігровий фільм	Поняття анімаційно-ігровий фільм. Використання технології live action — кадрів з натуральним рухом. Спецефекти. Зустріч мистецтва в анімаційно-ігровому кіно.	Уривок з анімаційно-ігрового фільму «Фокстер і Макс» (реж. А. Матешко, 2019). Музична вікторина «Саундтреки до дитячих анімаційних фільмів». Виконання пісні: «Літо, давай!» (сл. і муз. Н. Май).
	Образотворче мистецтво та кіно. Колір у кіно. Кадр із кінофільму як картина, що оживає. Роль кольору в жанровій композиції.	Зображення, що яскраво репрезентують кадри з кінофільмів, у яких яскраво та виразно подано передній, другий та дальній плани (портретне зображення, рух і тло як місце, де відбуваються події). Практична робота: завершення в кольорі тематичної композиції «Кадр із улюбленого кінофільму».
Уроки 69-70 Зустріч мистецтв	Підсумковий урок. Узагальнення вивченого.	Пісня «Літо, давай!» (сл. і муз. Н. Май). Музична вікторина. Знавці музики. Співоча студія. Зупинка концертна. Концерт.
	Підсумковий урок. Узагальнення вивченого.	Вікторина «Галерея професійних і народних митців». Знавці мистецтва. Виставка найкращих робіт «Моя найкраща робота для художньої «галереї» класу».

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ УРОКІВ МИСТЕЦТВА В 5 КЛАСІ
за модельною програмою «Мистецтво» Кондратової Л.Г.
до підручника «Мистецтво. 5 клас» (автори: Кондратова Л., Федун С., Чорний О.)

35 годин на рік (1 година на тиждень)

I семестр. МИСТЕЦЬКА АБЕТКА		
16 годин		
№ Тема уроку	Основні поняття для ознайомлення	Твори для сприймання та виконання Практична робота
Урок 1 У колі мистецтв	Види мистецтва, загальна класифікація. Музика як вид мистецтва. Музичне мистецтво в колі мистецтв. Значення музики в житті людей (в побуті, медіапросторі). Поняття композитор або композиторка, виконавець чи виконавиця, слухач або слухачка. Карта мистецької мандрівки.	Відеоролик «Музика в житті людей». Калейдоскоп сучасних ритмів. Сприймання: Естрадна композиція «Пісня ельфа» у виконанні Ф. Шеррі (скрипка), Р. Ловланда (фортепіано). М. Лисенко. Баркарола «Пливе човен» для фортепіано. Розучування пісні: «Сонце! Літо!» (слова Т. Лучанка, Н. Лучанко; музика Ш. Акіолі, А. Діггса).
	Образотворче мистецтво у колі мистецтв. Зв'язок образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтв.	Відеоролик «Образотворче мистецтво в житті людей». Світлини, репродукції творів мистецтв, які мають тісний зв'язок з образотворчим мистецтвом. Образотворче

	Значення образотворчого мистецтва в житті людей (в побуті, медіапросторі). Митець або мисткиня, глядач або глядачка. Інсталяція. Особливості мистецької подорожі у 5 класі.	мистецтво у колі мистецтв. Робота зі схемою. Репродукції картин, світлини із зображеннями творів образотворчого мистецтва, що передають настрій літа. Відеоролик «Спогади про літо» (на основі відомих творів образотворчого мистецтва). Практична асоціативна робота «Літній настрій».
Урок 2 Розмаїта палітра музичного та образотворчого мистецтва	Різновиди музичного мистецтва: народне і професійне музичне мистецтво. Вокальна та інструментальна музика. Звуки музики (шумові, музичні), діапазон, регістр.	Сприймання: Й.С. Бах. Арія із оркестрової сюїти № 3. С. Людкевич. Вокаліз для хору. Музична вікторина «Розпізнай шумові звуки». Перегляд відеоролика «Музичні та шумові звуки». Музична вікторина «Розпізнай регістр музики». Виконання пісні: «Сонце! Літо!» (слова Т. Лучанка, Н. Лучанко; музика Ш. Акіолі, А. Діггса). Гра «Ритмічний ланцюжок».
	Види образотворчого мистецтва: графіка, живопис, скульптура, архітектура, дизайн, декоративно-прикладне (ужиткове) мистецтво, фотомистецтво. Форма. Природа як джерело натхнення митця.	Репродукції картин, світлини із зображеннями творів образотворчого мистецтва, що яскраво репрезентують його видовий поділ. Відеоролик «Шедеври образотворчого мистецтва». Практична асоціативна творча робота «Листяні фантазії» (перетворення контурів листя дерев у різні асоціативні образи).
Урок 3	Вокальна музика. Народна пісня. Сольний спів. Поняття а капела, соло,	Сприймання: Українські народні пісні «Ой попід гай зелененький» (вокальний дует), «Ой у лузі при лужечку»

Із витоків народного мистецтва	дуєт, ансамбль. Народні витoki мистецтва, будова народної пісні.	у виконанні Н. Матвієнко. Слова М. Воньо і П. Карася, музика М. Балєми. «Козацькому роду нема переводу» (у виконанні академічного ансамблю «Козаки Поділля»; фрагмент). Розучування пісні: «Розкажу про Україну» (сл. О. Вратарьова, муз. О. Злотника).
	Декоративно-прикладне (ужиткове) мистецтво. Видовий поділ. Композиція, символ, стилізація як засоби виразності в ДПМ. В гостях у Ліани Лістунової — майстрині-килимарки.	Світлини із зображеннями творів ДПМ, що яскраво репрезентують його різновиди. Аплікаційна робота з кольорового паперу «Килим».
Урок 4 Прекрасне у простому	Вокальна музика. Камерно-вокальна та хорова музика. Народна, естрадна, академічна манера співу. Сольний, ансамблевий спів. Пісня. Романс. Музичний супровід.	Сприймання: Слова А. Малишка, музика П. Майбороди. «Пісня про рушник» (у виконанні О. Пономарьова; фрагмент). Слова Т. Шевченка, музика М. Лисенка. Романс «Минають дні» (у виконанні С. Дробіта; фрагмент). П. Саймон. «Звук тиші» (у виконанні групи «Пентатонікс», а капела; фрагмент). О. Шевченко. «Старенький трамвай» (у виконанні ансамблю «Пікардійська терція», а капела; фрагмент). Виконання пісні: «Розкажу про Україну» (сл. О. Вратарьова, муз. О. Злотника). Гра «Загадаю пісню». Гра «Учитель/учителька співу».

	<p>Графіка. Види графіки (оригінальна, друкована, комп'ютерна). Види графіки за призначенням (станкова, книжкова, художньо-виробнича, плакатна, архітектурна). Образ у графіці. Засоби художньої виразності графіки: <i>крапка, лінія, штрих, пляма</i>. Лінійний рисунок та силуетне зображення.</p>	<p>Репродукції графічних творів мистецтва та світлини, що яскраво репрезентують видовий поділ у графіці залежно від їхнього призначення.</p> <p>Практична робота «Об'ємний малюнок власної руки».</p>
<p>Урок 5</p> <p>Осінні образи в музиці та живописі</p>	<p>Вокальна музика. Хорова музика. Види хорових колективів. Хор, види хорів (академічні та народні), за складом виконавців: однорідні (чоловічі, жіночі, дитячі) та мішані хори, за кількістю виконавців: малі, середні, великі та зведені. Співацькі голоси (чоловічі, жіночі, дитячі).</p>	<p>Сприймання: Українська народна пісня «Іди, іди, дощику» в обробці Є. Ляшка (у виконанні дитячого хору). Українська народна пісня «Дощик накрапає» (у виконанні народного хору). М. Лисенко. Уривок із хорової кантати «Радуйся, ниво неполитая» (у виконанні академічного хору).</p> <p>Розучування пісні: «Дощова осінь» (сл. А. Качана, муз. Д. Суботенка).</p>
	<p>Живопис. Види живопису: станковий, монументальний, декоративний, театральньо-декораційний, мініатюра, іконопис. Колір як засіб виразності у живописі. Колорит, композиція, перспектива, світлотінь.</p>	<p>Репродукції живописних творів мистецтва та світлини, що яскраво репрезентують видовий поділ у живописі. В гостях у польського художника Гжегожа Врубеля. Аналіз твору: Г. Врубель. Гірський пейзаж.</p> <p>Практична пейзажна робота «Барви осені» за зразком або власним задумом.</p>

Урок 6 Мистецтво форм	<p>Інструментальна музика. Камерно-інструментальна та симфонічна музика. Музична форма. Куплетна форма. Одночастинна, дво-тричастинна форми. Форма варіацій. Музична фраза, мотив. Фортепіанна музика. Музичні інструменти: клавикорд, клавесин, піаніно, рояль.</p>	<p>Сприймання: Р. Шуман. П'єса «Мрії» з циклу «Дитячі сцени» (фортепіано). Ф. Шопен. Мазурка, опус 33 № 2, ре мажор (фортепіано). В.А. Моцарт. Соната для фортепіано № 11 ля мажор, 1-ша частина. Аудіозапис звучання класичного та цифрового піаніно. Гра «Танцювальний ланцюжок».</p> <p>Виконання пісні: «Дощова осінь» (сл. А. Качана, муз. Д. Суботенка).</p> <p>Гра «Ритмічні варіації».</p>
	<p>Скульптура. Види скульптур. Об'єм як засіб виразності в скульптурі. Об'ємна геометрична форма як основна складова скульптурного зображення. Кругла скульптура. Рельєф і види рельєфу: барельєф і горельєф, контррельєф.</p>	<p>Світлини, що яскраво репрезентують видовий поділ у скульптурі. Знайомство з творчістю відомого італійця епохи Відродження Мікеланджело Буонарроті. Аналіз твору мистецтва: П'єта (Оплакування Христа). Рим, Ватикан. Зображення в об'ємі. Створення об'ємної композиції «Овочі та фрукти» із пластиліну.</p>
Урок 7 Мистецький ансамбль	<p>Інструментальна музика. Камерно-інструментальна музика. Дует, тріо, квартет. Ансамблева музика. Ансамбль і види ансамблів. Ансамблі народних інструментів, естрадні ансамблі, камерні ансамблі.</p>	<p>Сприймання: В.А. Моцарт. Струнний квартет № 3 соль мажор (фрагмент). В.А. Моцарт. Квартет для флейти і струнних № 1 ре мажор (фрагмент). Уривок із мультфільму, в якому звучить музика В.А. Моцарта.</p> <p>Розучування пісні: «Планета дитинства» (сл. і муз. Д. Пташинської).</p> <p>Гра «Театральна хвилинка».</p>

	Архітектура. Види архітектури. Засоби виразності архітектури. Архітектурний ансамбль. Метод загородження як засіб відтворення глибини простору.	Світлини, що яскраво репрезентують видовий поділ в архітектурі. Передавання ілюзії глибини простору в багатоплановій аплікаційній роботі з готового шаблону «Погляд на місто з вікна автомобіля» з використанням методу загородження.
Урок 8 Мистецтво і сучасність	Вокально-інструментальна музика. Вокально-інструментальні ансамблі, капели. Комп'ютерна музика, електронна музика.	Сприймання: Українська народна пісня «Місяць на небі» (у виконанні Національної заслуженої капели бандуристів України імені Г.І. Майбороди). Слова і музика В. Івасюка. «Водограй» (у виконанні вокально-інструментального ансамблю «Смерічка»; фрагмент). Слова і музика А. Феценко. «Співає Соломія» (у виконанні вокально-інструментального ансамблю «SoloMia»; фрагмент). Комп'ютерна музика, електронна музика (на вибір вчителя). Уривки з комп'ютерної та електронної композицій. Виконання пісні: «Планета дитинства» (сл. і муз. Д. Пташинської). Гра «Актори та співаки».
	Використання новітніх технологій у сучасному мистецтві. Дизайн і його види. Три основні види дизайну: промисловий, графічний і дизайн середовища. Арт-дизайн, комп'ютерний дизайн. Фотомистецтво як вид сучасного мистецтва. Художня	Світлини, що яскраво репрезентують видовий поділ у дизайні, фотомистецтво як вид візуального мистецтва. Колективна колажна композиція «Моя мистецька Україна».

	фотографія. Колаж в образотворчому мистецтві.	
Урок 9 Мистецтво для дітей	Твори для дітей. Фортепіанні цикли. Фортепіанна та оркестрова музика для дітей. Програмна музика для дітей. Засоби виразності: мелодія, лад.	Сприймання: В. Косенко. Мелодія. Р. Шуман. Фортепіанні п'єси: «Перша втрата» (зі збірки «Альбом для юнацтва»); «Цікава історія» (зі збірки «Дитячі сцени»). Гра «Мажор-мінор». Розучування пісні: «Шкільна пора» (сл. і муз. І. Танчака).
	Образи добра та зла в образотворчому мистецтві. Графіка. Кольорова графіка. Секрети художника-ілюстратора: лінія, крапка, штрих, пляма як засоби творення завершеного образу. Характер ліній.	Ілюстрації до дитячих літературних творів: казок, віршів, оповідань, які виразно представляють негативних і позитивних персонажів засобами графічного мистецтва. В гостях у художниці-казкарки Катерини Штанко. Перегляд кадрів з мультфільму «Пригоди Цибуліно» (реж. Б. Дьожкін, 1961). Практична робота: «Персонажі казок: “добрий” і “злий”» (створення виразного образу казкових персонажів, передача його характеру з використанням контурного рисунку (різні типи ліній) на поданому кольоровому тлі. Підкреслення особливостей характеру кожного із образів за допомогою штрихів, крапок і плям.
Урок 10 Ритми життя. Ритмічні	Ритм і темп в музичному творі. Види ритмів. Різновиди темпів музики.	Сприймання: Й.С. Бах. Ларго з концерту № 5 для фортепіано та струнного оркестру фа мінор (фрагмент). Дж. Россіні. «Тарантела» (у виконанні симфонічного оркестру; фрагмент). Гра «У різних темпах». Відеозапис танцю

перетворення у мистецтві		«Гарантела» під однойменну музику Дж. Россіні (у сучасній обробці). Гра «Танцювальний марафон». Є. Адамцевич. «Запорозький марш» (у виконанні оркестру українських народних інструментів; фрагмент). Урок ритмічних вправ онлайн. Ритмічна гра в двох групах. Виконання пісні: «Шкільна пора» (сл. і муз. І. Танчака).
	Ритм як один із основних композиційних засобів у графіці. Силует. Секрети художника: використання ритму для передачі настрою (спокійний, грайливий, радісний, бурхливий тощо).	Репродукції графічних творів мистецтва та світлини, що яскраво відображають ритмічні перетворення у графіці. Знайомство з творчістю Анрі Матісса. Практична робота: відтворення ритму та настрою музичного твору в графічній композиції «У ритмі гарантели». Вирізування із кольорового паперу силуету, який відтворює танцювальний рух. Нанесення кольорової «підмалювки».
Урок 11 Гармонія і композиція у творах мистецтва	Гармонія і композиція в музичному творі.	Сприймання: М. Лисенко. Вальс «Розлука» (у виконанні оркестру). Ф. Шопен. Фантазія-експромт до-дієз мінор, опус 66 (фортепіано). Розучування пісні: «Пісня про чарівника» (сл. і муз. Н. Май). Гра «Імпровізація».
	Композиція. Композиційний центр. Гармонія кольорів у живописі. Колірний контраст, нюанс. Секрети художника: гармонійні поєднання	Репродукції картин, що яскраво відображають гармонійні поєднання кольорів у живописних композиціях. В гостях у американського художника Леві Веллса Прентіса.

	кольорів у живописі як засіб створення цілісної композиції.	Практична робота «Вітамінний натюрморт» із двох предметів на вибір учителя та учнів.
Урок 12 Життя вирує! Динамічні образи у мистецтві	Динаміка в музичному творі. Різновиди динамічних відтінків.	Сприймання: Ф. Шопен. Прелюдія № 20 (до мінор). Фортепіано. Гра «Музична вікторина». Гра «Веселий ланцюжок». Виконання пісні: «Пісня про чарівника» (сл. і муз. Н. Май).
	Статика та динаміка, як засіб виразності в композиції. Секрети художника: відтворення руху об'єктів зображення (композиційні та зображувальні засоби).	Репродукції графічних творів мистецтва та світлини, що яскраво відображають рух об'єктів зображення. В гостях у українського художника Миколи Самокиша. Аналіз картин художника. Практична графічна робота «Вітер-кінь».
Урок 13 Характер театральних образів	Музика в театрі. Дитячий балет. Художній образ в балеті.	Дитячий балет. Аналіз музики. Визначення характеру та інтонацій в музиці. емоції. Сприймання: Ю. Шевченко. Балет «Буратіно». Уривок з I дії балету. Перегляд відеофрагментів з балету Ю.Шевченка «Буратіно»: «У таверні — лисиця Аліса та кіт Базиліо» (II дія). Гра «Музичні інструменти», гра «Балетний спектакль». Розучування пісні: «Перерва» (сл. Т. Демчук, муз. І. Гарнавської).

	Театр. Театральна маска. Театральні персонажі. Секрети художника: відповідність форми, поєднання кольорів, графічна виразність.	Світлини, що яскраво репрезентують театральні маски та маски Венеційського карнавалу. В гостях у майстра венеційської маски Гверріно Ловато. Аналіз масок майстра. Практична робота «Ескіз карнавальної маски за мотивами Венеційського карнавалу».
Урок 14 Неймовірні образи у мультиплікації	Музика в мультфільмах. Значення музики в мультфільмах. Поняття про професії, пов'язані з мультиплікацією: продюсер, сценарист, режисер-мультиплікатор, художники-мультиплікатори, оператор, звукорежисер, композитор та актори, які озвучують персонажів.	Послідовність створення анімаційного мультфільму. В гостях у майстрів-лялькарів. Уривок із відеофільму «Історія розвитку української анімації». Уривок із анімаційного фільму-фентезі «Клара та чарівний дракон» (реж. О. Клименко, 2019). Уривок із мультфільму «Микита Кожум'яка» (реж. М. Депоян, 2016). Гра-вікторина «Музика з мультфільмів». Гра «Співаємо в парі». Виконання пісні: «Перерва» (сл. Т. Демчук, муз. І. Гарнавської).
	Поняття мультиплікація, анімація. Види анімації: мальована, об'ємна, комп'ютерна. Різновиди анімації. Художньо-технічні засоби мультиплікації. Особливості створення ліплених мультиплікаційних персонажів. Секрети художника:	Світлини, що яскраво репрезентують особливості та технологічні засоби створення мультфільмів. Кадри із мультфільмів. В гостях у режисера-аніматора Степана Ковалю. Перегляд кадру із мультфільму «Моя країна — Україна». Практична робота: ліплення персонажів відомого мультфільму «Смурфики» (за власним вибором).

	відповідність форми, пластичної деталізації характеру персонажа.	
Урок 15 Художні образи в дитячому кінофільмі	Дитяче або сімейне кіно. Уривки з дитячого фільму. Види дитячого кіно: художнє, мультиплікаційне, документальне, науково-популярне. Музика в дитячому кінофільмі.	Тапер. Дитячий фільм. Особливості дитячого або сімейного кіно. Гра «Музична вікторина». Саундтрек до фільму «Пекельна Хоругва, або Різдво Козацьке» (реж. М. Костров, композитори А. Пономарьов, Я. Певно, 2019). Уривок із дитячого фільму-фентезі «Тільки диво» (реж. О. Каретник, 2019). Саундтрек до фільму «Тільки диво» (реж. О. Каретник, композитор Д. Коновалов, 2019). Розучування пісні: «Хай щастить!» (сл. і муз. І. Тарнавської). Пластична імпровізація під пісню Назара Савка та групи «Джерело»: «Миколай, танцюй давай».
	Кіномистецтво. Особливості конструктивної будови тіла людини. Секрети художника: особливості зображення тіла людини в русі.	Кадри з дитячих кінофільмів, які яскраво репрезентують різноманітність рухів і поз кіногероїв із дитячого кіно. В гостях у режисера Юрія Ковальова, автора дитячого фільму за мотивами твору Володимира Рутківського «Сторожова застава». Кадри із фільму. Розгляд схематичного малюнка та визначення відмінності у пропорційній будові тіл чоловіка та жінки. Створення зображення улюбленого кіногероя чи улюбленої кіногероїні за власною уявою (на основі рухомої

		моделі, створеної вдома разом із батьками, за поданими шаблонами).
Урок 16 Секрети майстрів	Урок узагальнення знань. Поняття мюзикл.	Музична вікторина (фрагменти музичних творів). Знавці музики: відповіді на запитання, квітка таланту з засобами виразності. Співоча студія. Виконання пісні «Хай щастить!» (сл. і муз. І. Тарнавської). Театральні хвилинки. Уривки з мюзиклу Н. Май «Новорічні приключки та Карабасові штучки». Танцювальний майдан.
	Урок узагальнення знань.	Галерея образів. Аналіз робіт зимової тематики. Знавці мистецтва. Засоби виразності видів мистецтва. Виставка робіт учнів. Повторення матеріалу. Виготовлення новорічний натюрмортів.
II семестр. У КОЛІ НАРОДНИХ ТА ПРОФЕСІЙНИХ МИТЦІВ І МИСТКИНЬ		
19 годин		
Урок 17 Народні мотиви і обереги	Народне музичне мистецтво. Народна інструментальна та вокальна музика. Українські народні обряди. Новорічно-різдвяна обрядовість українців. Родинні, сімейні, календарні обряди та традиції. Основа новорічно-різдвяної	Родинні, сімейні, календарні обряди й традиції. Колядки, щедрівки, віншівки. Сприймання: М. Леонтович. «Щедрик» (у виконанні дитячого хору а капела; фрагмент). М. Леонтович. «Щедрик» (у виконанні мішаного хору та оркестру; фрагмент). М. Леонтович. «Щедрик» (у виконанні

	<p>обрядовості українців — три свята: Різдво, Святого Василя («старий» Новий рік) та Святе Водохреща. Колядки, щедрівки, віншівки.</p>	<p>О. Скрипки та гурту «ВВ»). В. Барвінський. «Щедрівка» із фортепіанного циклу «Колядки і щедрівки». Гра з колядкою «Добрий вечір тобі, пане господарю».</p> <p>Розучування пісні: «Це Різдво!» (сл. і муз. Н. Савка).</p>
	<p>Витоки українського ужиткового мистецтва. Народні обереги. Оберегова символіка. Поняття берегиня. Лялька-мотанка.</p>	<p>Світлини, що репрезентують оберегову символіку в різних видах українського ужиткового мистецтва. В гостях у майстрині ляльок-мотанок Тетяни Білокрилець.</p> <p>Практична робота «Лялька-мотанка — народний оберіг» (виготовлення ляльки-мотанки із кольорових столових серветок).</p>
<p>Урок 18</p> <p>Народні обряди та символи</p>	<p>Народні обряди. Види фольклору: інструментальний, пісенний, ігровий, танцювальний. Пісенний фольклор. Народна манера співу. Інструментальний фольклор. Танцювальний фольклор. Ігровий фольклор. Народний український театр-вертеп.</p>	<p>Українська народна щедрівка «Щедрий вечір» (у виконанні фольклорного ансамблю; фрагмент). Українська народна пісня «Світить місяць над горою» (у виконанні аматорського фольклорного колективу «Берегиня»; фрагмент). Українська народна полька (у виконанні аматорського ансамблю народних інструментів; фрагмент). Відеофрагмент українського народного танцю «Ой-ра» (у виконанні танцювальної групи Державного академічного Волинського народного хору). Народна гра «Коза». Відеофрагмент із вистави народного театру «Вертеп».</p> <p>Виконання пісні: «Це Різдво!» (сл. і муз. Н. Савка). Супровід співу танцем-імпровізацією.</p>

	<p>Українська народна вишивка. Народні обряди та символи у ткацтві та вишивці. Орнамент та його види. Ритм в орнаменті. Декоративна ланка. Рушник в українських обрядах та звичаях.</p>	<p>Світлини, що репрезентують види орнаментів у вишивці та ткацтві в українському ужитковому мистецтві.</p> <p>Розгляд орнаментів: геометричні, рослинні, зооморфні (основу яких становлять стилізовані зображення тварин) та антропоморфні (в основі яких — стилізоване зображення людини). В гостях у народної майстрині Юряк Параски Танасіївни. Гра «Дешифратор».</p> <p>Практична робота: створення ескізу вишивки для зимових рукавичок.</p>
<p>Урок 19</p> <p>Дитячий фольклор та іграшки</p>	<p>Народні дитячі пісні. Дитячий фольклор. Дитячі забави. Коліскові або колісанки, ігрові, лічилки, заклички, небилиці, забавлянки, дражнилки, дитячі народні пісні. Календарні дитячі пісні.</p> <p>Народна іграшка — дитячий оберіг. Декорування.</p>	<p>Дитячий фольклор: лічилки, дражнилки, забавлянки (у виконанні дитячого хору).</p> <p>Сприймання: Українська коліскова пісня «Гойда-гойда» (у виконанні Н. Матвієнко та дитячого хору). Українські народні пісні «Пісня про зайчика», «Женчичок-бренчичок» в обробці М. Леонтовича (у виконанні дитячого хору; фрагменти).</p> <p>Розучування пісні: «Під небом синім» (сл. і муз. Д. Пташинської).</p> <p>Гра «Зимонька-зима».</p> <p>Світлини із зображеннями народних дитячих іграшок. Матеріали для створення іграшок. В гостях у народного майстра — гончаря з Вінниці Михайла Діде.</p>

		Практична робота: створення об'ємної пластичної фігурки диво-тварини — баранця або коника (за вибором).
Урок 20 Народні майстри та майстрині	Мандрівка Україною (регіонами). Народна інструментальна музика. Народні інструменти: струнні, духові, ударні. Троїсті музики. Самозвучні інструменти (ідіофони).	Сприймання: Л. Колодуб. «Старосвітські гуцульські награвання» (соло на сопілці). Віночок українських народних мелодій (відеофрагмент виступу ансамблю «Троїсті музики» Національного академічного оркестру народних інструментів). Гра «Упізнай інструмент». Ритмічна гра. Виконання пісні: «Під небом синім» (сл. і муз. Д. Пташинської).
	Мотиви українського фольклору в картинах. Стилiзація форми. Тотем.	Світлини із зображеннями творів М. Примаченко. Знайомство з творчістю М. Примаченко. Практична робота «Фантастичні образи М. Примаченко на декоративному тарелі» (створення стилізованого фантастичного образу тварини з подальшим декоруванням на поданому контурному зображенні тареля, що орнаментований по колу).
Урок 21 Народні герої в мистецтві	Народна вокальна музика. Дума. Будова думи. Кобзар. Історичні пісні. Інтродукція. Опера, інтродукція.	Сприймання: Уривок зі старовинної української «Думи про Марусю Богуславку», 17-те ст. (у виконанні кобзаря). Уривок із мультфільму «Маруся Богуславка» (реж. Н. Василенко, 1966). Українська народна пісня «Засвіт встали козаченьки» (у виконанні чоловічої хорової капели). М. Лисенко. Інтродукція з опери «Тарас Бульба»: українська

		<p>народна пісня «Засвіт встали козаченьки» (у виконанні симфонічного оркестру). А. Бойко. Варіації на тему української народної пісні «Взяв би я бандуру» (у виконанні Р. Гриньківа).</p> <p>Розучування пісні: «Ми — козаки» (сл. і муз. М. Назарця).</p>
	<p>Народна картина. Образи героїв у картинах народних художників.</p> <p>Пропорційні співвідношення.</p>	<p>Репродукцій картин народних майстрів із зображеннями козака Мамай. Знайомство з творчістю Віктора Наконечного.</p> <p>Практична робота «Козак Мамай» (створення тематичної композиції з елементами декорування).</p>
<p>Урок 22</p> <p>Танець у мистецтві</p>	<p>Український народний танець: гопак, козачок, метелиця, аркан. Фольклор.</p>	<p>Сприймання: Відеозапис «Гопак» (у виконанні Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України імені Павла Вірського). Уривок із мультфільму «Це — наше, і це — твоє. Всесвітньовідомий танок гопак — наш!» (телеканал ПЛЮСПЛЮС). Гра «Урок танців».</p> <p>Українські народні танці гопак, козачок, метелиця (у виконанні оркестру народних інструментів; фрагменти).</p> <p>Український народний танець аркан (відеофрагмент виступу хореографічного колективу).</p> <p>Виконання пісні: «Ми — козаки» (сл. і муз. М. Назарця).</p>
	<p>Витинанка та її різновиди. Ритм у стрічковій витинанці.</p>	<p>Світлини із зображеннями витинанок. Знайомство з творчістю сучасної народної художниці Наталії Гуляєвої-Смагло.</p>

		Практична робота: створення ритмічної композиції «Хоровод» у техніці витинанки за зразком або власним задумом.
Урок 23 Зв'язок народного та професійного мистецтва	Народні пісні в професійній музиці Побутові пісні. Зв'язок народної та професійної музики. Козацькі пісні, ліричні пісні, жартівливі пісні, танцювальні пісні, кріпацькі пісні.	Сприймання: Українська народна пісня «Їхав козак за Дунай» (у виконанні хорової капели та народного оркестру; фрагмент). Л. ван Бетховен. Варіації на тему «Їхав козак за Дунай» (обробка пісні для голосу в супроводі фортепіано, скрипки та віолончелі; обробка пісні для флейти і фортепіано; фрагменти). Українські народні пісні «Гей, соколи!», «Взяв би я бандуру» в обробці О. Токар (у виконанні театру пісні «Джерела»; фрагменти). Розучування української народної пісні «Їхав козак за Дунай».
	Народні мотиви в професійному живописі. Стилзація. Декоративний натюрморт.	Репродукції картин, що яскраво репрезентують декоративний натюрморт. Знайомство з творчістю Мартироса Сар'яна, декоративні натюрморти автора. Практична робота: «Маковейчик — магічний букет-оберіг» (стилізовані зображення квітів у декоративному натюрморті).
Урок 24 Народні мотиви в	Народні мотиви в інструментальній та професійній музиці. Зв'язок народної та професійної музики. Оркестр, види оркестрів: симфонічний, струнний,	Сприймання: М. Березовський. Уривок із симфонії №1 до мажор (у виконанні академічного камерного оркестру «Віртуози Львова»). Л. Ревуцький. Уривок із симфонічної п'єси «Козачок» (у виконанні Національного оркестру

музиці та скульптурі	духовий, камерний, естрадний, джазовий, народних інструментів. Симфонічний оркестр, камерний оркестр, оркестр народних інструментів. Склад оркестрів.	народних інструментів України). Л. Ревуцький. «Козачок»: відеофрагмент виступу Національного оркестру народних інструментів України. Ю. Шевчук. «Шумка-гопак» (у виконанні оркестру «Київ-класік»; фрагмент). Гра «Я — композитор/композиторка». Виконання української народної пісні «Їхав козак за Дунай».
	Народні мотиви у скульптурі. Основні пропорційні особливості будови тіла людини. Об'єм як засіб виразності в скульптурі. Відтворення руху в скульптурі.	Світлини зі скульптурними зображеннями людей, людей в русі. Схема пропорційної будови людини. Знайомство з творчістю Володимира Лупійчука. Створення об'ємної двофігурної композиції «Гопак» за зразком або власним задумом.
Урок 25 Весну зустрічаємо	Календарні пісні. Веснянки.	Сприймання: Відеофрагмент із проєкту фольклорного гурту «Древо»: «Веснянки. Частина перша» (за участі фольклорних гуртів «Володар», «Орелі» та «Рожаниця»). Українська народна веснянка (у виконанні гурту «Древо»). Українська народна пісня «Вербовая дощечка» (в сучасній авторській обробці та виконанні співачки Навки). Гра-веснянка «Вербовая дощечка». Розучування пісні: «Українонько моя!» (сл. і муз. Н. Май).
	Акварельний живопис. Особливості технік «по-вологому» та «по-сухому».	Репродукції картин із зображенням квітів у природі, виконаних в акварельних техніках. Знайомство з творчістю Катерини Білокур. Аналіз картин художниці.

		Практична робота: створення композиції «Нарцис — квітка сонячної весни».
Урок 26 Народні весняні мотиви	Узагальнення. Народна пісня, танець, інструментальна музика в професійній музиці. Весняна тематика.	Музична вікторина. Знавці музики, відповіді на запитання. Пояснення значення слів. Співоча студія. Ігрова хвилинка. Л. Ревуцький. Вокальний цикл «Сонечко», твір «Подоляночка» (№ 8). Танцювальний майдан. Презентація колективного проєкту «Народна музика». Виконання пісні: «Українонько моя!» (сл. і муз. Н. Май).
	Узагальнення. Застосування методу загородження задля створення ілюзії глибини простору у живописі.	Галерея образів. Характеристика образів, що зображені на світлинах. Знавці мистецтва. В гостях у майстра Михайла Романишина. Аналіз картини М. Романишина «Яблуні в цвіту». Створення пейзажної роботи «Весняні мотиви» (пейзаж за уявою). Виставка робіт учнів.
Урок 27 Професійне мистецтво	У колі професійних музикантів. Професійне музичне мистецтво: інструментальна музика (камерно-інструментальна та симфонічна музика), камерно-вокальна, хорова музика. Професії, пов'язані з професійним музичним мистецтвом: композитори, виконавці,	Сприймання: Й.С. Бах. Прелюдія та фуга до мажор із циклу «Добре темперований клавір» (фортепіано). Й.С. Бах. Прелюдія до мажор із циклу «Добре темперований клавір» (у сучасній обробці). Ф. Шуберт. «Ave Maria» («Радуйся, Маріє») (у виконанні Хосе Каррераса, Пласідо Домінго, Лучано Паваротті та Віденського симфонічного оркестру). Уривок з арії Дездемони «Ave Maria» з опери Дж. Верді «Отелло» (у виконанні Монсеррат Кабальє). Дж. де Куртіс

	<p>аранжувальники, звукорежисери. Шедевр. Академічний спів.</p>	<p>та Е. де Куртіс. Неаполітанська пісня «Torna a Surriento» («Повернись у Сорренто») (у виконанні Андреа Бочелі). Розучування пісні: «Україна тополина» (сл. і муз. А. Сердюка).</p>
	<p>У колі професійних майстрів. Манера. Художній образ як основна мета художньої творчості. Почерк митця (скульптора, живописця, графіка тощо).</p>	<p>Світлини, що яскраво репрезентують розмаїття творчої манери професійних митців, живописців, графіків, скульпторів тощо. Знайомство з творчою манерою великих художників, що творили наприкінці ХІХ — початку ХХ ст. Це П'єр Огюст Ренуар, Ілля Рєпін та Микола Рєрїх. Гра для експертів-мистецтвознавців «Знайди пару». Передавання враження та настрою від музичного твору гітариста, музиканта, автора пісень Гері Мура у творчій фантазійній роботі «Малюємо музику».</p>
<p>Урок 28 Зв'язок музики та графіки з літературою</p>	<p>Професійна вокальна музика. Література і музика: пісня, ода, поема, гімн, романс. Зв'язок музики з літературою. Особливості жанру романсу. Ансамбль вокальний, хор. Види дитячих хорів: хор хлопчиків, мішаний дитячий хор, хор хлопчиків та юнаків. Дискант.</p>	<p>Сприймання: К. Стеценко. Романс «Стояла я і слухала весну» на вірші Лесі Українки (у виконанні Тетяни Гавриленко). Українська народна пісня «Ой не світи, місяченьку» (у виконанні Людмили Монастирської і оркестру народної та популярної музики НРКУ). Р. Прірман. Композиція «Voca me» (у виконанні хору хлопчиків «Libera», Великобританія). Гра «Звучить хор». Виконання пісні: «Україна тополина» (сл. і муз. А. Сердюка).</p>

	Образотворче мистецтво та література. Ілюстрація. Образ літературного героя у книжковій графіці. Особливості пропорційної будови людського обличчя.	Ілюстрації, що яскраво репрезентують розмаїття творчості художників-ілюстраторів. Знайомство з творчістю сучасного художника-ілюстратора Владислава Єрка. Практична робота «Мій улюблений літературний герой». Створення контурного зображення портрета улюбленого літературного персонажа. Граємо разом.
Урок 29 Мелодійні лінії в музиці та графіці	Професійна інструментальна музика. Мелодійні лінії. Соло. Сольна музика. Ансамблева інструментальна музика. Імпровізація.	Сприймання: Н. Паганіні. Каприз № 1 мі мажор. Ф. Ліст. Великий хроматичний галоп (у виконанні фортепіанного квартету для 8 рук. Гра «Я — композитор/композиторка». Розучування пісні: «Подаруй свою усмішку» (сл. і муз. Н. Май).
	Образотворче мистецтво та література. Виразність лінії та кольору у графіці. Професія художника-ілюстратора.	Ілюстрації, що яскраво репрезентують розмаїття творчості художників-ілюстраторів. Аналіз ілюстрацій В. Єрка до казки Г.Х. Андерсена «Кресало». Практична робота «Мій улюблений літературний герой» (компонування та контурне вирішення ілюстративної композиції).
Урок 30	Театр. Музика в театрі. Опера. Лібрето. Симфонічний оркестр в театрі.	Сприймання: Знайомство з творчістю українського композитора Івана Небесного. Відеофрагмент із першої дії опери І. Небесного «Лис Микита». Гра «Імпровізація».

Театральні зустрічі		Виконання пісні: «Подаруй свою усмішку» (сл. і муз. Н. Май).
	Поняття театр, декорація. Образотворче мистецтво та театр. Театральні декорації.	Зображення, що яскраво репрезентують різноманітні театральні декорації. Знайомство з творчістю Тадея Риндзака — українського театального художника, народного художника України. Аналіз світлин з балету «Дон Кіхот» Л. Мінкуса та театральних декорацій. Граємо разом. Практична робота: ескіз театальної декорації до уявної вистави «Пригоди в чарівному лісі».
Урок 31 Зустрічі мистецтв в театрі	Зустрічі мистецтв у театрі. Взаємозв'язки видів мистецтв у театрі. Знайомство з театральними жанрами. Балет. Номери балету. Художні образи балету. Адажіо. Саундтрек.	Сприймання: Знайомство з творчістю М. Скорульського. М. Скорульський. Адажіо з балету «Лісова пісня», 3-тя дія (у супроводі оркестру Національної опери України). Саундтрек до мультфільму «Мавка. Лісова пісня» (режисери О. Рубан, О. Маламуж, 2021). Розучування пісні: «Українці, ми єдина сім'я» (сл. І. Зінковської, муз. та аранж. В. Будейчука).
	Образотворче мистецтво та театр. Театральний костюм. Відповідність дизайну театального костюма особливостям сценічного образу. Особливості пропорційної будови чоловіка, жінки та дитини.	Зображення, що яскраво репрезентують розмаїття театральних костюмів. Знайомство з майстром лінії — творчістю Леона Бакста. Створення ескізу театального костюма для героя/героїні улюбленої казки.

		Практична робота «Костюм казкового персонажа театральної вистави» (зображення в кольорі з доопрацюванням графічними матеріалами).
Урок 32 Циркові образи в мистецтві	Музика і хореографія. Музична увертюра. Естрадно-духовий оркестр. Циркова музика. Поєднання в цирковому мистецтві театру, музики, дресури, акробатики, кінної їзди, гімнастики, мистецтво ілюзії та фокусів. Реприза. Галоп.	Сприймання: Ж. Оффенбах. Галоп із оперети «Паризький балет». Перегляд циркової репризи Київського цирку під супровід мелодії галопа. Гра «Артисти цирку». Гра «Оркестр». Виконання пісні: «Українці, ми єдина сім'я» (сл. І. Зінковської, муз. та аранж. В. Будейчука).
	Образотворче мистецтво та цирк. Плакат. Циркова афіша. Шрифт. Взаємозв'язок тексту і зображення.	Зображення, що яскраво репрезентують розмаїття циркових афіш. Практична робота «Афіша до вистави у цирку» (зображення в кольорі з використанням графічних матеріалів).
Урок 33 Зустрічі мистецтв у кіно	Зустріч мистецтва в кіномистецтві. Поєднання в кіномистецтві театру, літератури, образотворчих мистецтв та музики. Мультфільм. Звукорежисер та композитор в кіномистецтві. Флешмоб.	Музична вікторина «Саундтреки до дитячих кінофільмів». Уривок із кінофільму «Дронині Мандрони» (реж. К. Балабай, 2020). Уривок із фільму «Полі» (спільне виробництво Франції та Бельгії, 2020; гран-прі фестивалю «Чілдрен Кінофест»). Розучування пісні: «Літо, давай!» (сл. і муз. Н. Май).
	Кіномистецтво. Образотворче мистецтво та кіно. Поєднання в	Знайомство з творчістю Сергія Якутовича — народного художника України. Зображення, що яскраво репрезентують

	кіномистецтві естетичних властивостей театру, літератури, образотворчого мистецтва та музики. Фотографічна природа кінозображення та монтаж. Кадр із кінофільму як картина, що оживає. Жанрова композиція. Графічний начерк.	кадри з кінофільмів, у яких виразно подано передній, другий та дальній плани (портретне зображення, рух і тло як місце, де відбуваються події). Практична робота: побудова тематичної композиції «Кадр із улюбленого кінофільму». Виконання контурного ескізу розкадрування на основі придуманого тобою продовження подій або за поданим зразком.
Урок 34 Анімаційно-ігровий фільм	Поняття анімаційно-ігровий фільм. Використання технології live action — кадрів з натуральним рухом. Спецефекти. Зустріч мистецтва в анімаційно-ігровому кіно.	Уривок з анімаційно-ігрового фільму «Фокстер і Макс» (реж. А. Матешко, 2019). Музична вікторина «Саундтреки до дитячих анімаційних фільмів». Виконання пісні: «Літо, давай!» (сл. і муз. Н. Май).
	Образотворче мистецтво та кіно. Колір у кіно. Кадр із кінофільму як картина, що оживає. Роль кольору в жанровій композиції.	Зображення, що репрезентують кадри з кінофільмів, у яких яскраво та виразно подано передній, другий та дальній плани (портретне зображення, рух і тло як місце, де відбуваються події). Практична робота: завершення в кольорі тематичної композиції «Кадр із улюбленого кінофільму».
Урок 35 Зустріч мистецтв	Підсумковий урок. Узагальнення вивченого.	Пісня «Літо, давай!» (сл. і муз. Н. Май). Музична вікторина. Знавці музики. Співоча студія. Зупинка концертна. Концерт.
	Підсумковий урок. Узагальнення вивченого.	Вікторина «Галерея професійних і народних митців». Знавці мистецтва. Виставка найкращих робіт «Моя найкраща робота для художньої «галереї» класу».

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ УРОКІВ МИСТЕЦТВА В 5 КЛАСІ
за модельною програмою «Мистецтво» Кондратової Л.Г.
до підручника «Мистецтво. 5 клас» (автори: Кондратова Л., Федун С., Чорний О.)

35 годин на рік (1 година на тиждень. Музичне мистецтво)

I семестр. МИСТЕЦЬКА АБЕТКА		
16 годин		
№ Тема уроку	Основні поняття для ознайомлення	Твори для сприймання та виконання Практична робота
Урок 1 У колі мистецтв	Види мистецтва, загальна класифікація. Музика як вид мистецтва. Музичне мистецтво в колі мистецтв. Значення музики в житті людей (в побуті, медіапросторі). Поняття композитор або композиторка, виконавець чи виконавиця, слухач або слухачка. Карта мистецької мандрівки.	Відеоролик «Музика в житті людей». Калейдоскоп сучасних ритмів. Сприймання: Естрадна композиція «Пісня ельфа» (у виконанні Ф. Шеррі (скрипка), Р. Ловланда (фортепіано). М. Лисенко. Баркарола «Пливе човен» для фортепіано. Розучування пісні: «Сонце! Літо!» (слова Т. Лучанка, Н. Лучанко; музика Ш. Акіолі, А. Діггса).
Урок 2 Розмаїта палітра	Різновиди музичного мистецтва: народне і професійне музичне мистецтво. Вокальна та	Сприймання: Й.С. Бах. Арія із оркестрової сюїти № 3. С. Людкевич. Вокаліз для хору. Музична вікторина «Розпізнай шумові звуки». Перегляд відеоролика «Музичні

<p>музичного та образотворчого мистецтва</p>	<p>інструментальна музика. Звуки музики (шумові, музичні), діапазон, регістр.</p>	<p>та шумові звуки». Музична вікторина «Розпізнай регістр музики».</p> <p>Виконання пісні: «Сонце! Літо!» (слова Т. Лучанка, Н. Лучанко; музика Ш. Акіолі, А. Діггса).</p> <p>Гра «Ритмічний ланцюжок».</p>
<p>Урок 3 Із витоків народного мистецтва</p>	<p>Вокальна музика. Народна пісня. Сольний спів. Поняття а капела, соло, дует, ансамбль. Народні витоки мистецтва, будова народної пісні.</p>	<p>Сприймання: Українські народні пісні «Ой попід гай зелененький» (вокальний дует), «Ой у лузі при лужечку» у виконанні Н. Матвієнко. Слова М. Воньо і П. Карася, музика М. Балєми. «Козацькому роду нема переводу» (у виконанні академічного ансамблю «Козаки Поділля»; фрагмент).</p> <p>Розучування пісні: «Розкажу про Україну» (сл. О. Вратарьова, муз. О. Злотника).</p>
<p>Урок 4 Прекрасне у простому</p>	<p>Вокальна музика. Камерно-вокальна музика та хорова музика. Народна, естрадна, академічна манера співу. Сольний, ансамблевий спів. Пісня. Романс. Музичний супровід.</p>	<p>Сприймання: Слова А. Малишка, музика П. Майбороди. «Пісня про рушник» (у виконанні О. Пономарьова; фрагмент). Слова Т. Шевченка, музика М. Лисенка. Романс «Минають дні» (у виконанні С. Дробіта; фрагмент).</p> <p>П. Саймон. «Звук тиші» (у виконанні групи «Пентатонікс», а капела; фрагмент). О. Шевченко. «Старенький трамвай» (у виконанні ансамблю «Пікардійська терція» а капела; фрагмент).</p> <p>Виконання пісні: «Розкажу про Україну» (сл. О. Вратарьова, муз. О. Злотника).</p> <p>Гра «Загадаю пісню». Гра «Учитель/учителька співу».</p>

<p>Урок 5</p> <p>Осінні образи в музиці та живописі</p>	<p>Вокальна музика. Хорова музика. Види хорових колективів. Хор, види хорів (академічні та народні), за складом виконавців: однорідні (чоловічі, жіночі, дитячі) та мішані хори, за кількістю виконавців: малі, середні, великі та зведені. Співацькі голоси (чоловічі, жіночі, дитячі).</p>	<p>Сприймання: Українська народна пісня «Іди, іди, дощику» в обробці Є. Ляшка (у виконанні дитячого хору). Українська народна пісня «Дощик накрапає» (у виконанні народного хору). М. Лисенко. Уривок із хорової кантати «Радуйся, ниво неполитая» (у виконанні академічного хору). Розучування пісні: «Дощова осінь» (сл. А. Качана, муз. Д. Суботенка).</p>
<p>Урок 6</p> <p>Мистецтво форм</p>	<p>Інструментальна музика. Камерно-інструментальна та симфонічна музика. Музична форма. Куплетна форма. Одночастинна, дво-тричастинна форма. Форма варіацій. Музична фраза, мотив. Фортепіанна музика. Музичні інструменти: клавікорд, клавесин, піаніно, рояль.</p>	<p>Сприймання: Р. Шуман. П'єса «Мрії» з циклу «Дитячі сцени» (фортепіано). Ф. Шопен. Мазурка, опус 33 № 2, ре мажор (фортепіано). В.А. Моцарт. Соната для фортепіано № 11 ля мажор, 1-ша частина. Аудіозапис звучання класичного та цифрового піаніно. Гра «Танцювальний ланцюжок».</p> <p>Виконання пісні: «Дощова осінь» (сл. А. Качана, муз. Д. Суботенка).</p> <p>Гра «Ритмічні варіації».</p>
<p>Урок 7</p> <p>Мистецький ансамбль</p>	<p>Інструментальна музика. Камерно-інструментальна музика. Дует, тріо, квартет. Ансамблева музика. Ансамбль і види ансамблів. Ансамблі народних інструментів, естрадні ансамблі, камерні ансамблі.</p>	<p>Сприймання: В.А. Моцарт. Струнний квартет № 3 соль мажор (фрагмент). В.А. Моцарт. Квартет для флейти і струнних № 1 ре мажор (фрагмент). Уривок із мультфільму, в якому звучить музика В.А. Моцарта.</p> <p>Розучування пісні: «Планета дитинства» (сл. і муз. Д. Пташинської).</p>

		Гра «Театральна хвилинка».
Урок 8 Мистецтво і сучасність	Вокально-інструментальна музика. Вокально-інструментальні ансамблі, капели. Комп'ютерна музика, електронна музика.	Сприймання: Українська народна пісня «Місяць на небі» (у виконанні Національної заслуженої капели бандуристів України імені Г.І. Майбороди). Слова і музика В. Івасюка. «Водограй» (у виконанні вокально-інструментального ансамблю «Смерічка»; фрагмент). Слова і музика А. Фещенко. «Співає Соломія» (у виконанні вокально-інструментального ансамблю «SoloMia»; фрагмент). Комп'ютерна музика, електронна музика (на вибір вчителя). Уривки з комп'ютерної та електронної композицій. Виконання пісні: «Планета дитинства» (сл. і муз. Д. Пташинської). Гра «Актори та співаки».
Урок 9 Мистецтво для дітей	Твори для дітей. Фортепіанні цикли. Фортепіанна та оркестрова музика для дітей. Програмна музика для дітей. Засоби виразності: мелодія, лад.	Сприймання: В. Косенко. «Мелодія». Р. Шуман. Фортепіанні п'єси: «Перша втрата» (зі збірки «Альбом для юнацтва»); «Цікава історія» (зі збірки «Дитячі сцени»). Гра «Мажор-мінор». Розучування пісні: «Шкільна пора» (сл. і муз. І. Танчака).
Урок 10 Ритми життя. Ритмічні	Ритм і темп в музичному творі. Види ритмів. Різновиди темпів музики.	Сприймання: Й.С. Бах. Ларго з концерту № 5 для фортепіано та струнного оркестру фа мінор (фрагмент). Дж. Россіні. «Тарантела» (у виконанні симфонічного оркестру; фрагмент). Гра «У різних темпах». Відеозапис танцю «Тарантела» під однойменну музику Дж. Россіні (у сучасній

<p>перетворення у мистецтві</p>		<p>обробці). Гра «Танцювальний марафон». Є. Адамцевич. «Запорозький марш» (у виконанні оркестру українських народних інструментів; фрагмент). Урок ритмічних вправ онлайн. Ритмічна гра в двох групах. Виконання пісні «Шкільна пора» (сл. і муз. І. Танчака).</p>
<p>Урок 11 Гармонія і композиція у творах мистецтва</p>	<p>Гармонія і композиція в музичному творі.</p>	<p>Сприймання: М. Лисенко. Вальс «Розлука» (у виконанні оркестру). Ф. Шопен. Фантазія-експромт до-дієз мінор, опус 66 (фортепіано). Розучування пісні: «Пісня про чарівника» (сл. і муз. Н. Май). Гра «Імпровізація».</p>
<p>Урок 12 Життя вирує! Динамічні образи у мистецтві</p>	<p>Динаміка в музичному творі. Різновиди динамічних відтінків.</p>	<p>Сприймання: Ф. Шопен. Прелюдія № 20 до мінор (фортепіано). Гра «Музична вікторина». Гра «Веселий ланцюжок». Виконання пісні: «Пісня про чарівника» (сл. і муз. Н. Май).</p>
<p>Урок 13 Характер театральних образів</p>	<p>Музика в театрі. Дитячий балет. Художній образ в балеті.</p>	<p>Сприймання: Дитячий балет. Аналіз музики. Визначення характеру та інтонацій в музиці. Ю. Шевченко. Балет «Буратіно». Уривок з I дії балету. Перегляд відеофрагментів з балету Ю. Шевченка «Буратіно»: «У таверні — лисиця Аліса та кіт Базиліо» (II дія). Гра «Музичні інструменти», гра «Балетний спектакль».</p>

		Розучування пісні: «Перерва» (сл. Т. Демчук, муз. І. Тарнавської).
Урок 14 Неймовірні образи у мультиплікації	Музика в мультфільмах. Значення музики в мультфільмах. Поняття про професії, пов'язані з мультиплікацією: продюсер, сценарист, режисер-мультиплікатор, художники-мультиплікатори, оператор, звукорежисер, композитор та актори, які озвучують персонажів.	Послідовність створення анімаційного мультфільму. В гостях у майстрів-лялькарів. Уривок із відеофільму «Історія розвитку української анімації». Уривок із анімаційного фільму-фентезі «Клара та чарівний дракон» (реж. О. Клименко, 2019). Уривок із мультфільму «Микита Кожум'яка» (реж. М. Депоян, 2016). Гра-вікторина «Музика з мультфільмів». Гра «Співаємо в парі». Виконання пісні: «Перерва» (сл. Т. Демчук, муз. І. Тарнавської).
Урок 15 Художні образи в дитячому кінофільмі	Дитяче або сімейне кіно. Уривки з дитячого фільму. Види дитячого кіно: художнє, мультиплікаційне, документальне, науково-популярне. Музика в дитячому кінофільмі.	Тапер. Дитячий фільм. Особливості дитячого або сімейного кіно. Гра «Музична вікторина». Саундтрек до фільму «Пекельна Хоругва, або Різдво Козацьке» (реж. М. Костров, композитори А. Пономарьов, Я. Певно, 2019). Уривок із дитячого фільму-фентезі «Тільки диво» (реж. О. Каретник, 2019). Саундтрек до фільму «Тільки диво» (реж. О. Каретник, композитор Д. Коновалов, 2019). Розучування пісні: «Хай щастить!» (сл. і муз. І. Тарнавської). Пластична імпровізація під пісню Назара Савка та групи «Джерело» — «Миколай, танцюй давай».

<p>Урок 16</p> <p>Секрети майстрів</p>	<p>Урок узагальнення знань. Поняття мюзикл.</p>	<p>Музична вікторина (фрагменти музичних творів). Знавці музики: відповіді на запитання, квітка таланту з засобами виразності.</p> <p>Співоча студія. Виконання пісні: «Хай щастить!» (сл. і муз. І. Тарнавської).</p> <p>Театральні хвилинки. Уривки з мюзиклу Н. Май «Новорічні приключки та Карабасові штучки». Танцювальний майдан.</p>
<p>II семестр. У КОЛІ НАРОДНИХ ТА ПРОФЕСІЙНИХ МИТЦІВ І МИСТКИНЬ</p> <p>19 годин</p>		
<p>Урок 17</p> <p>Народні мотиви й обереги</p>	<p>Народне музичне мистецтво. Народна інструментальна та вокальна музика. Українські народні обряди. Новорічно-різдвяна обрядовість українців. Родинні, сімейні, календарні обряди та традиції. Основа новорічно-різдвяної обрядовості українців — три свята: Різдво, Святого Василя («старий» Новий рік) та Святе Водохреща. Колядки, щедрівки, віншівки.</p>	<p>Родинні, сімейні, календарні обряди та традиції. Колядки, щедрівки, віншівки.</p> <p>М. Леонтович. «Щедрик» (у виконанні дитячого хору а капела; фрагмент). М. Леонтович. «Щедрик» (у виконанні мішаного хору та оркестру; фрагмент).</p> <p>М. Леонтович. «Щедрик» (у виконанні О. Скрипки та гурту «ВВ»). В. Барвінський. «Щедрівка» із фортепіанного циклу «Колядки і щедрівки». Гра з колядкою «Добрий вечір тобі, пане господарю».</p> <p>Розучування пісні: «Це Різдво!» (сл. і муз. Н. Савка).</p>
<p>Урок 18</p>	<p>Народні обряди. Види фольклору: інструментальний, пісенний, ігровий, танцювальний. Пісенний фольклор.</p>	<p>Сприймання: Українська народна щедрівка «Щедрий вечір» (у виконанні фольклорного ансамблю; фрагмент).</p> <p>Українська народна пісня «Світить місяць над горою»</p>

<p>Народні обряди та символи</p>	<p>Народна манера співу. Інструментальний фольклор. Танцювальний фольклор. Ігровий фольклор. Народний український театр-вертеп.</p>	<p>(у виконанні аматорського фольклорного колективу «Берегиня»; фрагмент). Українська народна полька (у виконанні аматорського ансамблю народних інструментів; фрагмент). Відеофрагмент українського народного танцю «Ой-ра» (у виконанні танцювальної групи Державного академічного Волинського народного хору). Народна гра «Коза». Відеофрагмент із вистави народного театру «Вертеп». Виконання пісні: «Це Різдво!» (сл. і муз. Н. Савка). Супровід співу танцем-імпровізацією.</p>
<p>Урок 19 Дитячий фольклор та іграшки</p>	<p>Народні дитячі пісні. Дитячий фольклор. Дитячі забави. Колискові або колисанки, ігрові, лічилки, заклички, небилиці, забавлянки, дражнилки, дитячі народні пісні. Календарні дитячі пісні.</p>	<p>Сприймання: Дитячий фольклор: лічилки, дражнилки, забавлянки (у виконанні дитячого хору). Українська колискова пісня «Гойда-гойда» (у виконанні Н. Матвієнко та дитячого хору). Українські народні пісні «Пісня про зайчика», «Женчичок-бренчичок» в обробці М. Леонтовича (у виконанні дитячого хору; фрагменти). Розучування пісні: «Під небом синім» (сл. і муз. Д. Пташинської). Гра «Зимонька-зима».</p>
<p>Урок 20</p>	<p>Мандрівка Україною (регіонами). Народна інструментальна музика. Народні інструменти: струнні, духові,</p>	<p>Сприймання: Л. Колодуб. «Старосвітські гуцульські награвання» (соло на сопілці). Віночок українських народних мелодій (відеофрагмент виступу ансамблю «Троїсті музики» Національного академічного оркестру</p>

<p>Народні майстри та майстрині</p>	<p>ударні. Троїсті музики. Самозвучні інструменти (ідіофони).</p>	<p>народних інструментів). Гра «Упізнай інструмент». Ритмічна гра. Виконання пісні: «Під небом синім» (сл. і муз. Д. Пташинської).</p>
<p>Урок 21 Народні герої в мистецтві</p>	<p>Народна вокальна музика. Дума. Будова думи. Кобзар. Історичні пісні. Інтродукція. Опера, інтродукція.</p>	<p>Сприймання: Уривок зі старовинної української «Думи про Марусю Богуславку», 17-те ст. (у виконанні кобзаря). Уривок із мультфільму «Маруся Богуславка» (реж. Н. Василенко, 1966). Українська народна пісня «Засвіт встали козаченьки» (у виконанні чоловічої хорової капели). М. Лисенко. Інтродукція з опери «Тарас Бульба»: українська народна пісня «Засвіт встали козаченьки» (у виконанні симфонічного оркестру). А. Бойко. Варіації на тему української народної пісні «Взяв би я бандуру» (у виконанні Р. Гриньківа). Розучування пісні: «Ми — козаки» (сл. і муз. М. Назарця).</p>
<p>Урок 22 Танець у мистецтві</p>	<p>Український народний танець: гопак, козачок, метелиця, аркан. Фольклор.</p>	<p>Сприймання: Відеозапис «Гопак» (у виконанні Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України імені Павла Вірського). Уривок із мультфільму «Це — наше, і це — твоє. Всесвітньовідомий танок гопак — наш!» (телеканал ПЛЮСПЛЮС). Гра «Урок танців». Українські народні танці гопак, козачок, метелиця (у виконанні оркестру народних інструментів; фрагменти). Український народний танець аркан (відеофрагмент виступу хореографічного колективу).</p>

		Виконання пісні: «Ми — козаки» (сл. і муз. М. Назарця).
Урок 23 Зв'язок народного та професійного мистецтва	Народні пісні в професійній музиці Побутові пісні. Зв'язок народної та професійної музики. Козацькі пісні, ліричні пісні, жартівливі пісні, танцювальні пісні, кріпацькі пісні.	Сприймання: Українська народна пісня «Їхав козак за Дунай» (у виконанні хорової капели та народного оркестру; фрагмент). Л. ван Бетховен. Варіації на тему «Їхав козак за Дунай» (обробка пісні для голосу в супроводі фортепіано, скрипки та віолончелі; обробка пісні для флейти і фортепіано; фрагменти). Українські народні пісні «Гей, соколи!», «Взяв би я бандуру» в обробці О. Токар (у виконанні театру пісні «Джерела»; фрагменти). Розучування української народної пісні «Їхав козак за Дунай».
Урок 24 Народні мотиви в музиці та скульптурі	Народні мотиви в інструментальній та професійній музиці. Зв'язок народної та професійної музики. Оркестр, види оркестрів: симфонічний, струнний, духовий, камерний, естрадний, джазовий, народних інструментів. Симфонічний оркестр, камерний оркестр, оркестр народних інструментів. Склад оркестрів.	Сприймання: М. Березовський. Уривок із симфонії № 1 до мажор (у виконанні академічного камерного оркестру «Віртуози Львова»). Л. Ревуцький. Уривок із симфонічної п'єси «Козачок» (у виконанні Національного оркестру народних інструментів України). Л. Ревуцький. «Козачок»: відеофрагмент виступу Національного оркестру народних інструментів України. Ю. Шевчук. «Шумка-гопак» (у виконанні оркестру «Київ-класік»; фрагмент). Гра «Я — композитор/композиторка». Виконання української народної пісні «Їхав козак за Дунай».
Урок 25	Календарні пісні. Веснянки.	Відеофрагмент із проєкту фольклорного гурту «Древо»: «Веснянки. Частина перша» (за участі фольклорних гуртів

<p>Весну зустрічаємо</p>		<p>«Володар», «Орелі» та «Рожаниця»). Українська народна веснянка (у виконанні гурту «Древо»). Українська народна пісня «Вербовая дощечка» (в сучасній авторській обробці та виконанні співачки Навки). Гра-веснянка «Вербовая дощечка».</p> <p>Розучування пісні: «Українонько моя!» (сл. і муз. Н. Май).</p>
<p>Урок 26 Народні весняні мотиви</p>	<p>Узагальнення. Народна пісня, танець, інструментальна музика в професійній музиці. Весняна тематика.</p>	<p>Музична вікторина. Знавці музики, відповіді на запитання. Пояснення значення слів. Співоча студія. Ігрова хвилинка. Л. Ревуцький. Вокальний цикл «Сонечко», твір «Подольночка» (№ 8). Танцювальний майдан. Презентація колективного проекту «Народна музика».</p> <p>Виконання пісні: «Українонько моя!» (сл. і муз. Н. Май).</p>
<p>Урок 27 Професійне мистецтво</p>	<p>У колі професійних музикантів. Професійне музичне мистецтво: інструментальна музика (камерно-інструментальна та симфонічна музика), камерно-вокальна, хорова музика.</p> <p>Професії, пов'язані з професійним музичним мистецтвом: композитори, виконавці, аранжувальники,</p>	<p>Сприймання: Й.С. Бах. Прелюдія та фуга до-мажор із циклу «Добре темперований клавір» (фортепіано). Й.С. Бах. Прелюдія до мажор із циклу «Добре темперований клавір» (у сучасній обробці). Ф. Шуберт. «Ave Maria» («Радуйся, Маріє») (у виконанні Хосе Каррераса, Пласідо Домінго, Лучано Паваротті та Віденського симфонічного оркестру). Уривок з арії Дездемони «Ave Maria» з опери Дж. Верді «Отелло» (у виконанні Монсеррат Кабальє). Дж. де Куртіс та Е. де Куртіс. Неаполітанська пісня «Torna a Surriento» («Повернись у Сорренто») у виконанні Андреа Бочелі.</p>

	звукорежисери. Шедевр. Академічний спів.	Розучування пісні: «Україна тополина» (сл. і муз. А. Сердюка).
Урок 28 Зв'язок музики та графіки з літературою	Професійна вокальна музика. Література і музика: пісня, ода, поема, гімн, романс. Зв'язок музики з літературою. Особливості жанру романсу. Ансамбль вокальний, хор. Види дитячих хорів: хор хлопчиків, мішаний дитячий хор, хор хлопчиків та юнаків. Дискант.	Сприймання: К. Стеценко. Романс «Стояла я і слухала весну» на вірші Лесі Українки (у виконанні Тетяни Гавриленко). Українська народна пісня «Ой не світи, місяченьку» (у виконанні Людмили Монастирської і оркестру народної та популярної музики НРКУ). Р. Прірман. Композиція «Voca me» (у виконанні хору хлопчиків «Libera», Великобританія). Гра «Звучить хор». Виконання пісні: «Україна тополина» (сл. і муз. А. Сердюка).
Урок 29 Мелодійні лінії в музиці та графіці	Професійна інструментальна музика. Мелодійні лінії. Соло. Сольна музика. Ансамблева інструментальна музика. Імпровізація.	Сприймання: Н. Паганіні. Каприз № 1 мі-мажор. Ф. Ліст. Великий хроматичний галоп (у виконанні фортепіанного квартету для 8 рук. Гра «Я — композитор/композиторка». Розучування пісні: «Подаруй свою усмішку» (сл. і муз. Н. Май).
Урок 30 Театральні зустрічі	Театр. Музика в театрі. Опера. Лібрето. Симфонічний оркестр в театрі.	Сприймання: Знайомство з творчістю українського композитора Івана Небесного. Відеофрагмент із першої дії опери І. Небесного «Лис Микита». Гра «Імпровізація». Виконання пісні: «Подаруй свою усмішку» (сл. і муз. Н. Май).

<p>Урок 31</p> <p>Зустрічі мистецтв у театрі</p>	<p>Зустрічі мистецтв у театрі. Взаємозв'язки видів мистецтв у театрі. Знайомство з театральними жанрами. Балет. Номери балету. Художні образи балету. Адажіо. Саундтрек.</p>	<p>Сприймання: Знайомство з творчістю М. Скорульського. М. Скорульський. Адажіо з балету «Лісова пісня», 3-тя дія (у супроводі оркестру Національної опери України). Саундтрек до мультфільму «Мавка. Лісова пісня» (режисери О. Рубан, О. Маламуж, 2021). Розучування пісні: «Українці, ми єдина сім'я» (сл. І. Зінковської, муз. та аранж. В. Будейчука).</p>
<p>Урок 32</p> <p>Циркові образи в мистецтві</p>	<p>Музика і хореографія. Музична увертюра. Естрадно-духовий оркестр. Циркова музика. Поєднання в цирковому мистецтві театру, музики, дресури, акробатики, кінної їзди, гімнастики, мистецтво ілюзії та фокусів. Реприза. Галоп.</p>	<p>Сприймання: Ж. Оффенбах. Галоп із оперети «Паризький балет». Перегляд циркової репризи Київського цирку під супровід мелодії галопу. Гра «Артисти цирку». Гра «Оркестр». Виконання пісні: «Українці, ми єдина сім'я» (сл. І. Зінковської, муз. та аранж. В. Будейчука).</p>
<p>Урок 33</p> <p>Зустрічі мистецтв у кіно</p>	<p>Зустріч мистецтва в кіномистецтві. Поєднання в кіномистецтві театру, літератури, образотворчих мистецтв та музики. Мультфільм. Звукорежисер та композитор в кіномистецтві. Флешмоб.</p>	<p>Музична вікторина «Саундтреки до дитячих кінофільмів». Уривок із кінофільму «Дронині Мандрони» (реж. К. Балабай, 2020). Уривок із фільму «Полі» (спільне виробництво Франції та Бельгії, 2020; гран-прі фестивалю «Чілдрен Кінофест»)). Розучування пісні: «Літо, давай!» (сл. і муз. Н. Май).</p>
<p>Урок 34</p>	<p>Поняття анімаційно-ігровий фільм. Використання технології live action — кадрів з натуральним рухом.</p>	<p>Уривок з анімаційно-ігрового фільму «Фокстер і Макс» (реж. А. Матешко, 2019). Музична вікторина «Саундтреки до дитячих анімаційних фільмів».</p>

Анімаційно-ігровий фільм	Спецефекти. Зустріч мистецтва в анімаційно-ігровому кіно.	Виконання пісні: «Літо, давай!» (сл. і муз. Н. Май).
Урок 35 Зустріч мистецтв	Підсумковий урок. Узагальнення вивченого.	Пісня «Літо, давай!» (сл. і муз. Н. Май). Музична вікторина. Знавці музики. Співоча студія. Зупинка концертна. Концерт.

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ УРОКІВ МИСТЕЦТВА В 5 КЛАСІ
за модельною програмою «Мистецтво» Кондратової Л.Г.
до підручника «Мистецтво. 5 клас» (автори: Кондратова Л., Федун С., Чорний О.)

35 годин на рік (1 година на тиждень. Образотворче мистецтво)

I семестр. МИСТЕЦЬКА АБЕТКА		
16 годин		
№ Тема уроку	Основні поняття для ознайомлення	Твори для сприймання та виконання Практична робота
Урок 1 У колі мистецтв	Образотворче мистецтво у колі мистецтв. Зв'язок образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтв. Значення образотворчого мистецтва в житті людей (в побуті, медіапросторі). Митець або мисткиня, глядач або глядачка. Інсталяція. Особливості мистецької подорожі у 5 класі.	Відеоролик «Образотворче мистецтво в житті людей». Світлини, репродукції творів мистецтв, які мають тісний зв'язок з образотворчим мистецтвом. Образотворче мистецтво у колі мистецтв. Робота зі схемою. Репродукції картин, світлини із зображеннями творів образотворчого мистецтва, що передають настрій літа. Відеоролик «Спогади про літо» (на основі відомих творів образотворчого мистецтва). Практична асоціативна робота «Літній настрій».
Урок 2	Види образотворчого мистецтва: графіка, живопис, скульптура,	Репродукції картин, світлини із зображеннями творів образотворчого мистецтва, що яскраво репрезентують його

Розмаїта палітра музичного та образотворчого мистецтва	архітектура, дизайн, декоративно-прикладне (ужиткове) мистецтво, фотомистецтво. Форма. Природа як джерело натхнення митця.	видовий поділ. Відеоролик «Шедеври образотворчого мистецтва». Практична асоціативна творча робота «Листяні фантазії» (перетворення контурів листя дерев у різні асоціативні образи).
Урок 3 Із витоків народного мистецтва	Декоративно-прикладне (ужиткове) мистецтво. Видовий поділ. Композиція, символ, стилізація як засоби виразності в ДПМ. В гостях у Ліани Лістунової — майстрині-килимарки.	Світлини із зображеннями творів ДПМ, що яскраво репрезентують його різновиди. Аплікаційна робота з кольорового паперу «Килим».
Урок 4 Прекрасне у простому	Графіка. Види графіки (оригінальна, друкована, комп'ютерна). Види графіки за призначенням (станкова, книжкова, художньо-виробнича, плакатна, архітектурна). Образ у графіці. Засоби художньої виразності графіки: крапка, лінія, штрих, пляма. Лінійний рисунок та силуетне зображення.	Репродукції графічних творів мистецтва та світлини, що яскраво репрезентують видовий поділ у графіці залежно від їхнього призначення. Практична робота «Об'ємний малюнок власної руки».
Урок 5	Живопис. Види живопису: станковий, монументальний, декоративний, театральньо-декораційний, мініатюра, іконопис. Колір як засіб виразності у	Репродукції живописних творів мистецтва та світлини, що яскраво репрезентують видовий поділ у живописі. В гостях у польського художника Гжегожа Врубеля. Аналіз твору: Г. Врубель. Гірський пейзаж.

Осінні образи в музиці та живописі	живописі. Колорит, композиція, перспектива, світлотінь.	Практична пейзажна робота «Барви осені» за зразком або власним задумом.
Урок 6 Мистецтво форм	Скульптура. Види скульптур. Об'єм як засіб виразності в скульптурі. Об'ємна геометрична форма як основна складова скульптурного зображення. Кругла скульптура. Рельєф і види рельєфу: барельєф і горельєф, контррельєф.	Світлини, що яскраво репрезентують видовий поділ у скульптурі. Знайомство з творчістю відомого італійця епохи Відродження — Мікеланджело Буонарроті. Аналіз твору мистецтва: П'єта (Оплакування Христа). Рим, Ватикан. Зображення в об'ємі. Створення об'ємної композиції «Овочі та фрукти» із пластиліну.
Урок 7 Мистецький ансамбль	Архітектура. Види архітектури. Засоби виразності архітектури. Архітектурний ансамбль. Метод загородження як засіб відтворення глибини простору.	Світлини, що яскраво репрезентують видовий поділ в архітектурі. Передавання ілюзії глибини простору в багатоплановій аплікаційній роботі з готового шаблону «Погляд на місто з вікна автомобіля» з використанням методу загородження.
Урок 8 Мистецтво і сучасність	Використання новітніх технологій у сучасному мистецтві. Дизайн і його види. Три основні види дизайну: промисловий, графічний і дизайн середовища. Арт-дизайн, комп'ютерний дизайн. Фотомистецтво як вид сучасного мистецтва. Художня	Світлини, що яскраво репрезентують видовий поділ у дизайні, фотомистецтво як вид візуального мистецтва. Колективна колажна композиція «Моя мистецька Україна».

	фотографія. Колаж в образотворчому мистецтві.	
Урок 9 Мистецтво для дітей	Образи добра та зла в образотворчому мистецтві. Графіка. Кольорова графіка. Секрети художника-ілюстратора: лінія, крапка, штрих, пляма як засоби творення завершеного образу. Характер ліній.	Ілюстрації до дитячих літературних творів: казок, віршів, оповідань, які виразно представляють негативних і позитивних персонажів засобами графічного мистецтва. В гостях у художниці-казкарки Катерини Штанко. Перегляд кадрів з мультфільму «Пригоди Цибуліно» (реж. Б. Дьожкін, 1961). Практична робота «Персонажі казок: “добрий” і “злий”» (створення виразного образу казкових персонажів, передача його характеру з використанням контурного рисунку (різні типи ліній) на поданому кольоровому тлі. Підкреслення особливостей характеру кожного із образів за допомогою штрихів, крапок і плям.
Урок 10 Ритми життя. Ритмічні перетворення у мистецтві	Ритм як один із основних композиційних засобів у графіці. Силует. Секрети художника: використання ритму для передачі настрою (спокійний, грайливий, радісний, бурхливий тощо).	Репродукції графічних творів мистецтва та світлини, що яскраво відображають ритмічні перетворення у графіці. Знайомство з творчістю Анрі Матісса. Практична робота: відтворення ритму та настрою музичного твору в графічній композиції «У ритмі тарантели». Вирізування із кольорового паперу силуету, який відтворює танцювальний рух. Нанесення кольорової «підмалювки».

<p>Урок 11</p> <p>Гармонія і композиція у творах мистецтва</p>	<p>Композиція. Композиційний центр. Гармонія кольорів у живописі. Колірний контраст, нюанс. Секрети художника: гармонійні поєднання кольорів у живописі як засіб створення цілісної композиції.</p>	<p>Репродукції картин, що яскраво відображають гармонійні поєднання кольорів у живописних композиціях. В гостях у американського художника Леві Веллса Прентіса. Практична робота «Вітамінний натюрморт» із двох предметів на вибір учителя та учнів.</p>
<p>Урок 12</p> <p>Життя вирує! Динамічні образи у мистецтві</p>	<p>Статика та динаміка як засіб виразності у композиції. Секрети художника: відтворення руху об'єктів зображення (композиційні та зображувальні засоби).</p>	<p>Репродукції графічних творів мистецтва та світлини, що яскраво відображають рух об'єктів зображення. В гостях в українського художника Миколи Самокиша. Аналіз картин художника. Практична графічна робота «Вітер-кінь».</p>
<p>Урок 13</p> <p>Характер театральних образів</p>	<p>Театр. Театральна маска. Театральні персонажі. Секрети художника: відповідність форми, поєднання кольорів, графічна виразність.</p>	<p>Світлини, що яскраво репрезентують театральні маски та маски Венеційського карнавалу. В гостях у майстра венеційської маски Гверріно Ловато. Аналіз масок майстра. Практична робота «Ескіз карнавальної маски за мотивами Венеційського карнавалу».</p>
<p>Урок 14</p> <p>Неймовірні образи у мультиплікації</p>	<p>Поняття мультиплікація, анімація. Види анімації: мальована, об'ємна, комп'ютерна. Різновиди анімації. Художньо-технічні засоби мультиплікації. Особливості створення ліплених мультиплікаційних</p>	<p>Світлини, що яскраво репрезентують особливості та технологічні засоби створення мультфільмів. Кадри із мультфільмів. В гостях у режисера-аніматора Степана Ковалю. Перегляд кадру із мультфільму «Моя країна — Україна».</p>

	персонажів. Секрети художника: відповідність форми, пластичної деталізації характеру персонажа.	Практична робота: ліплення персонажів відомого мультфільму «Смурфики» (за власним вибором).
Урок 15 Художні образи в дитячому кінофільмі	Кіномистецтво. Особливості конструктивної будови тіла людини. Секрети художника: особливості зображення тіла людини в русі.	Кадри з дитячих кінофільмів, які яскраво репрезентують різноманітність рухів і поз кіногероїв із дитячого кіно. В гостях у режисера Юрія Ковальова, автора дитячого фільму за мотивами твору Володимира Рутківського «Сторожова застава». Кадри із фільму. Розгляд схематичного малюнка та визначення відмінності у пропорційній будові тіл чоловіка та жінки. Створення зображення улюбленого кіногероя чи улюбленої кіногероїні за власною уявою (на основі рухомої моделі, створеної вдома разом із батьками, за поданими шаблонами).
Урок 16 Секрети майстрів	Урок узагальнення знань.	Галерея образів. Аналіз робіт зимової тематики. Знавці мистецтва. Засоби виразності видів мистецтва. Виставка робіт учнів. Повторення матеріалу. Виготовлення новорічних натюрмортів.

II семестр. У КОЛІ НАРОДНИХ ТА ПРОФЕСІЙНИХ МИТЦІВ І МИСТКИНЬ

19 годин

Урок 17 Народні мотиви і обереги	Витоки українського ужиткового мистецтва. Народні обереги. Оберегова символіка. Поняття берегиня. Лялька-мотанка.	Світлини, що репрезентують оберегову символіку в різних видах українського ужиткового мистецтва. В гостях у майстрині ляльок-мотанок Тетяни Білокрилець. Практична робота «Лялька-мотанка — народний оберіг» (виготовлення ляльки-мотанки із кольорових столових серветок).
Урок 18 Народні обряди та символи	Українська народна вишивка. Народні обряди й символи у ткацтві та вишивці. Орнамент та його види. Ритм в орнаменті. Декоративна ланка. Рушник в українських обрядах та звичаях.	Світлини, що репрезентують види орнаментів у вишивці та ткацтві в українському ужитковому мистецтві. Розгляд орнаментів: геометричні, рослинні, зооморфні (основу яких становлять стилізовані зображення тварин) та антропоморфні (в основі яких — стилізоване зображення людини). В гостях у народної майстрині Юряк Параски Танасіївни. Гра «Дешифратор». Практична робота: створення ескізу вишивки для зимових рукавичок.
Урок 19 Дитячий фольклор та іграшки	Народна іграшка — дитячий оберіг. Декорування.	Світлини із зображенням народних дитячих іграшок. Матеріали для створення іграшок. В гостях у народного майстра — гончаря з Вінниці Михайла Діде. Практична робота: створення об'ємної пластичної фігурки диво-тварини — баранця або коника (за вибором).

<p>Урок 20</p> <p>Народні майстри та майстрині</p>	<p>Мотиви українського фольклору в картинах. Стилзація форми. Тотем.</p>	<p>Світлини із зображеннями творів М. Примаченко. Знайомство з творчістю М. Примаченко.</p> <p>Практична робота «Фантастичні образи М. Примаченко на декоративному тарелі» (створення стилізованого фантастичного образу тварини з подальшим декоруванням на поданому контурному зображенні тареля, що орнаментований по колу).</p>
<p>Урок 21</p> <p>Народні герої в мистецтві</p>	<p>Народна картина. Образи героїв в картинах народних художників. Пропорційні співвідношення.</p>	<p>Репродукцій картин народних майстрів із зображеннями козака Мамає. Знайомство з творчістю Віктора Наконечного.</p> <p>Практична робота «Козак Мамай» (створення тематичної композиції з елементами декорування).</p>
<p>Урок 22</p> <p>Танець у мистецтві</p>	<p>Український народний танець: гопак, козачок, метелиця, аркан. Фольклор. Витинанка та її різновиди. Ритм у стрічковій витинанці.</p>	<p>Світлини із зображеннями витинанок. Знайомство з творчістю сучасної народної художниці Наталії Гуляєвої-Смагло.</p> <p>Практична робота: створення ритмічної композиції «Хоровод» у техніці витинанки за зразком або за власним задумом.</p>
<p>Урок 23</p> <p>Зв'язок народного та</p>	<p>Народні пісні в професійній музиці. Народні мотиви в професійному живописі. Стилзація. Декоративний натюрморт.</p>	<p>Репродукції картин, які яскраво репрезентують декоративний натюрморт. Знайомство з творчістю Мартироса Сар'яна, декоративні натюрморти автора.</p>

професійного мистецтва		Практична робота «Маковейчик — магічний букет-оберіг» (стилізовані зображення квітів у декоративному натюрморті).
Урок 24 Народні мотиви в музиці та скульптурі	Народні мотиви у скульптурі. Основні пропорційні особливості будови тіла людини. Об'єм як засіб виразності в скульптурі. Відтворення руху в скульптурі.	Світлини зі скульптурними зображеннями людей, людей в русі. Схема пропорційної будови людини. Знайомство з творчістю Володимира Лупійчука. Створення об'ємної двофігурної композиції «Гопак» за зразком або власним задумом.
Урок 25 Весну зустрічаємо	Акварельний живопис. Особливості технік «по-вологому» та «по-сухому».	Репродукції картин із зображеннями квітів у природі, виконаних у акварельних техніках. Знайомство з творчістю Катерини Білокур. Аналіз картин художниці. Практична робота: створення композиції «Нарцис — квітка сонячної весни».
Урок 26 Народні весняні мотиви	Узагальнення. Застосування методу загородження задля створення ілюзії глибини простору у живописі.	Галерея образів. Характеристика образів, що зображені на світлинах. Знавці мистецтва. В гостях у майстра Михайла Романишина. Аналіз картини М. Романишина «Яблуні в цвіту». Створення пейзажної роботи «Весняні мотиви» (пейзаж за уявою). Виставка робіт учнів.
Урок 27	У колі професійних майстрів. Манера. Художній образ як основна мета художньої творчості. Почерк митця	Світлини, що яскраво репрезентують розмаїття творчої манери професійних митців живописців, графіків, скульпторів тощо. Знайомство з творчою манерою великих

Професійне мистецтво	(скульптора, живописця, графіка тощо).	художників, що творили наприкінці ХІХ — початку ХХ ст. Це П'єр Огюст Ренуар, Ілля Рєпін та Микола Реріх. Гра для експертів-мистецтвознавців «Знайди пару». Передавання враження та настрою від музичного твору гітариста, музиканта, автора пісень Гері Мура у творчій фантазійній роботі «Малюємо музику».
Урок 28 Зв'язок музики та графіки з літературою	Образотворче мистецтво та література. Ілюстрація. Образ літературного героя у книжковій графіці. Особливості пропорційної будови людського обличчя.	Ілюстрації, що яскраво репрезентують розмаїття творчості художників-ілюстраторів. Знайомство з творчістю сучасного художника ілюстратора Владислава Єрка. Практична робота «Мій улюблений літературний герой». Створення контурного зображення портрета улюбленого літературного персонажа. Граємо разом.
Урок 29 Мелодійні лінії в музиці та графіці	Образотворче мистецтво та література. Виразність лінії та кольору у графіці. Професія художника-ілюстратора.	Ілюстрації, що яскраво репрезентують розмаїття творчості художників-ілюстраторів. Аналіз ілюстрацій В. Єрка до казки Г.Х. Андерсена «Кресало». Практична робота «Мій улюблений літературний герой» (компонування та контурне рішення ілюстративної композиції).
Урок 30 Театральні зустрічі	Поняття театр, декорація. Образотворче мистецтво та театр. Театральні декорації.	Зображення, що яскраво репрезентують різноманітні театральні декорації. Знайомство з творчістю Тадея Риндзака — українського театального художника, народного художника України. Аналіз світлин з балету «Дон Кіхот» Л. Мінкуса та театральних декорацій. Граємо разом.

		Практична робота ескізу театральної декорації до уявної вистави «Пригоди в чарівному лісі».
Урок 31 Зустрічі мистецтв у театрі	Образотворче мистецтво та театр. Театральний костюм. Відповідність дизайну театрального костюма особливостям сценічного образу. Особливості пропорційної будови чоловіка, жінки та дитини.	Зображення, що яскраво репрезентують розмаїття театральних костюмів. Знайомство з майстром лінії — творчістю Леона Бакста. Створення ескізу театрального костюма для героя/героїні улюбленої казки. Практична робота «Костюм казкового персонажа театральної вистави» (зображення в кольорі з доопрацюванням графічними матеріалами).
Урок 32 Циркові образи в мистецтві	Образотворче мистецтво та цирк. Плакат. Циркова афіша. Шриффт. Взаємозв'язок тексту і зображення.	Зображення, що яскраво репрезентують розмаїття циркових афіш. Практична робота «Афіша до вистави у цирку» (зображення в кольорі з використанням графічних матеріалів).
Урок 33 Зустрічі мистецтв у кіно	Кіномистецтво. Образотворче мистецтво та кіно. Поєднання в кіномистецтві естетичних властивостей театру, літератури, образотворчого мистецтва та музики. Фотографічна природа кінозображення та монтаж. Кадр із кінофільму як картина, що оживає. Жанрова композиція. Графічний начерк.	Знайомство з творчістю Сергія Якутовича — народного художника України. Зображення, що яскраво репрезентують кадри з кінофільмів, у яких виразно подано передній, другий та дальній плани (портретне зображення, рух і тло як місце, де відбуваються події). Практична робота: побудова тематичної композиції «Кадр із улюбленого кінофільму». Виконання контурного ескізу розкадрування на основі придуманого продовження подій або за поданим зразком.

<p>Урок 34 Анімаційно-ігровий фільм</p>	<p>Образотворче мистецтво та кіно. Колір у кіно. Кадр із кінофільму як картина, що оживає. Роль кольору в жанровій композиції.</p>	<p>Зображення, що репрезентують кадри з кінофільмів, у яких яскраво та виразно подано передній, другий та дальній плани (портретне зображення, рух і тло як місце, де відбуваються події). Практична робота: завершення в кольорі тематичної композиції «Кадр із улюбленого кінофільму».</p>
<p>Урок 35 Зустріч мистецтв</p>	<p>Підсумковий урок. Узагальнення вивченого.</p>	<p>Вікторина «Галерея професійних і народних митців». Знавці мистецтва. Виставка найкращих робіт «Моя найкраща робота для художньої «галереї» класу».</p>